

peyama Kurd

Rûpel 4

Rojnameya Giştî ya Hefteyî

Hejmar 40 / Sal 1

10.06.2005

Kurdish weekly newspaper

Kurdische Wochenzeitung

Wezîrê jîngehê yê Almanya Jürgen Trittin:

„Kurdan xwe îspat kir“

Rûpel 4

Kujer Kurd, kujtî Kurd

Rûpel 7

**Terora dewleta Îran
û bêdengiya dewletên
rojawa**

Rûpel 8

**Karesata 9ê Hezîranê
ji bîr nabe**

Rûpel 9

Şêrîn Perwer:

„Kirin heta mirin“

Rûpel 14-15

Çolîg de hanc erd lerza

Rûpel 16

**Parîs Hilton dibe yek ji
jinên herî navdar**

Rûpel 12

Ertuğrul Özkök:

**„Liber Talabanî riya
serokkomariyê Iraqê
Tirkiyê vekir“**

Mesud Barzanî:

**„Çêdibe ku
Kurdistanek
serbixwe avabe“**

Rûpel 3

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

ji xwendevanan

Nejdet Buldan (rewşenbîr)

Heke bi rastî bit rexnekirina Peyama Kurd zehmet e. Jiber ku li Ewrûpayê karek girîng daye ber singa xwe, azadî-xwazên kevin niha zivirine Tirkîxwazîyê, rojname bi xwerû Kurdî derdikeve. Lê nayête wê wateyê ku heke rojnameyek Kurdî be, nayête rexne kirin. Ez ditirsim, gotinên min dirêj bin.

Dîsa ji wekî xwendevanekî bi kurtî dibêjim:

Cihan tenê siyaseta û siyaseta liser Kurdan nîn e. Pêwîste nûçeyên di yên civakî û cihanî jî hebin. Wate sipor, şano, karîkator, jin, pêkenok. Ji ber ku hefteyî ye, bi seetan gelek tişt tene guhertin, nûçeyên kevin genî dibin. Vêca heke ew nûçe ji ew bin yên xwendevanan di rêya enternetê, an bi şeweyeke di xwendî û bihîsti, rewş xiraptir dibe.

Jiber rewşa Kurdan ya taybetî, nema-ze li bakurê Kurdistanê zimanzan çinînin. (Ez dizanim eve gotinêk tûj û tal e, lê rastîyê me ye)Kurdîyê sitandard jî nîn e. Her saziyê Kurdîya wê cuda ye, di her weşanekê da jî ewên dinivîsin, ewên diaxivin Kurdîya wan, nivîsên wan, navên rojan, mehan cuda cuda ne. Peyama Kurd heke bikaribe bibe alîkarê sitandardîyê jîbo Kurdî baş e.

Me siyaseta Kurdan kirîye leyîstok. Qet çî ne bila PK, Kurdî neke leyîstok. Ji xwe me bakurîyan Kurdî nevêt, hindî ji destê wê (PK) bêt bila Kurdî liber dilê me şîrin biket.

Erê her weşanekê siyaseta weşangerîyê heye. Belê heke PK, di navbeyna rojnamevanî û siyaseta saziyêkê da biçît û bêt, dûmahîka wê di warê rojnamegerîyê da dê xirab bit. Mînak gelekî, hewce nîne ez bêjim.

Ez dibêjim heke PK, beşekî dosya û lêkolînan çêket baş e. Lê bizanyarî, ne bi heçî ku dibît. Mînak min di vê rojnameyê da 'rav û nêçîra kewan' dît. Kew, bi nêçîrê tene kuştin an jî girtin. Rav, jîbo pezkuvî, beraz, hirç û dirindeyên dîtir e. Min dît di vê rojnameyê navê filima 'Kusî jî difirin' bibû 'Beq jî difirin', jinên hamle an jî ducan, pêgirana bibûne 'jinên avis'. Gelo ma ferqa jinan û çêlan an jî ya mahînan û makeran çî nîn e?

Kurtîya wê min PK divêt, û ez dixwazim: bibe rojnameyek Kurdî. Xwudan, rêvebir û xebatkarên wê jî dinasim, barek giran danayne ser milên xwe. Hivîdarim serkeftuyî bin.

Ali Tuku (Mamoste)

Birayên heja yên Redaksiyona Peyama Kurd!

Îro min hejmarê Peyama Kurd ya 39an xwend û ez dibînim, ku Peyama Kurd di her sê hejmarên dawî de hinek guhastinên baş pêk anîne. Ew ne tenê jî alê ziman de her wisa di alê verkirina rûpel û naveroka xwe ve jî berê cêtir e. Ev yek me xwendevanan dilxweş dîke. Peyama Kurd valeyikê dadigire. Gotineke pêşîya heye û dibêje: Hîveke li ezmana ye, lê eybeke wê heye. Ev gotina pêşîya li vê rewşa Peyama Kurd ya îroyîn dîke.

Wek xwendevanê Peyama Kurd di warê ziman de jî redaksiyonê re hinek

pêsnîyarên min hene:

1. Di warê nivîsandina daçekan de (li ser/liser, ji bo/jîbo, li ber/liber, li pişt/lipist û hwd.) cêtir e, ku Redaksiyona Peyama biryara xwe jî rêçekê re bide. Ne rast e, ku daçeka "ji bo" anjî "li ser" di hevokê nivîsekê de "carna cihê carna jî bihevve were nivîsandin. Bihindikayî divê wekhevîyê rastenivîsê di nivîs anjî nûçeyên redaksiyonê de hebe.

2. Ev tişt jîbo gîhanekan jî (ji ber ku/jiber ku, ji bo ku/ jîbo ku û an jî/anjî hwd.) derbas dibe.

3. Di warê nuqtedanî (înterpsiyonê) de jî rêça Peyama Kurd ne kivş e û tevlihevîyê heye. Tenê mînakîyê di warê bihnokdanî de: „Lê, esil, dilê wê xetê jîbo Kerkûkê lédide.“ (PK, H: 39, R: 6) Em di vir de dibînim, ku nivîskar bihnokê ligor dilê xwe daniye, lê ne liser bingehê zanistîya hevoksaziya zimanê Kurdî. Her du bihnok jî zêde ne, jiber ku ew wergerandina zimanê Tirkî ye û tê zanîn, ku e Kurdî û Tirkî du heb zimanên jî binî bi serhev ve naçin, her çiqas mirov karîbe jî jê feyde bike.

Bi dîtina min bihnokdanî di zimanê Kurdî de divê liser bingehê hevoksaziya Kurdî be. Ew divê hevoka bingehîn û ya alîkar jihev biqetîne, ne endamên hevokê bixwe (wek: subyekt, predîkat, obyekt)

4. Pirseke din pîrsa navên arînî yên şexsên biyanî ne (Bush, Schröder, Rice û hwd.). Ne rast e, ku mirov rabe navên şexsan biguhêze. Navê Bush "Bush" e, ne "Buş" e, navê Schröder "Schröder" e, ne "Şroder" e. Nav kare were tewandin, lê nikare were guhastin.

5. Di logoyê Peyama Kurd de divê Ala Rengîn hebe. Tunebûna wê yekê kêmasiyê e, jiber ku em Kurd hewceyî sembolan e.

Bi silavên hevaltiyê!

Mahmud

Birêzên xoşewîst,

Ev gelek deme ku ez Peyama Kurd bi rê û pêk dixwînim. Ez dikarim bibêjim hema ji destpêkê ve min ew kirî ye. Di dema, ku hê di Kurdistantv de reklama we derketibû, ji wê demê pê ve ye ku ez herdem PP dixwînim. Jiber ku karê min jixwe liser zimên e û ez bi xwe jî mamoste me, di vê hêlê de jîbo karê min jî ew jimîn re sûdmend e.

Herçend kêmasiyên wê hebin jî, dîsa jî hêla zimên û çandê ve gelek sûdmend e.

Wekî we jî gotîye, hûnê di demek kurt de ji aliyê teknîkî ve hindik guhertinan çêbikin. Ev jî xwe tiştêkî pir xweş e. Carêkê li Tirkîyê rojnameyek bi zimanê Kurdî derket. Wekî we jî got ew jî alî we de hatibû weşandin. Min ew bidestxistî bû. Lê mixabe ku wê dewam nekir.

Eger di şiklê wê de be, ligor min, ewê gelek balkişandî û cazib be. Pêwîste ku mirov rewş û xwendehêzên Kurdan jî binin ber çavê xwe ûwd. Ji kerema xwe re tiştên cûr bi cûr jî bikar bînin. ûwd...

Lê di hejmarê 39an de çend xwendevanên birêz ramanên gelek balkêş nivîsandibûn.

„Mehê du caran bi Tirkî jî binivîsinin“ dibêje yek ji wan. Gelo rojnamên bi zî-

manê Tirkî qîmî wî dostê me nakin? Ez nizanim mexseda mirovan çîye? Ji kerema xwe re min agahdar bikin ka kengê hûn bi Tirkî diweşînin ku ez Peyama Kurd nekirim.

Pirseke min jî he ye. Ka gelo dîwana Hafîz, ku li Swêdê hatiye wergerandin, mirov li ku dikare wê peyda bike?

Ez dixwazim Rojhat Amedî jî pîroz bikim, destê wî derd nebîne. Ma gelo çima Soranî jî mîna Kurmancî ne bi tiştên latînî ye? Ma çanda Ereban jî çanda rojavayîyan baştir e? Dîsan min netiwanim têbigêhim. Xoşewîstanîm zor spas û rojtan xoş. Di kar û îşê we de serkeftin û serfirazî.

Akif Hesen (siyasetmedar)

Di nêrîna min de Peyama Kurd jî bo fikrên azad deriyekî nû ye. Ta niha ez rastî meqesê sansorê nehatime û min nebîhîstîye kesek din jî rastî wî hati-be. Mizgîniyê baş e! Di her hejmarê de meqalêkê, an didîwan dixwînim, û "Fatê were civatê" qet bernadim. Bê guman ji roja Peyama Kurd derketî ta îro pêşketinên berbiçav di hêla şiklê û naverokê de hatine pêkanîn. Lê mixabin di warê rojnamegerîyê profesyonel (yanî rojnamegerîyê bêalî û serbixwe) de kêmasiyên wê tene dîtin. Weke nîmûne: Sernivîsa hejmarê 38 "Tschüss Schröder" û nêrîna di wê derbarê de hatin standin, tev li hember koalîsiyona SPD û Keskan bûn û ligel CDU bûn. Helbet e, ne mimkûn e ku tevahiya kurdan wusa bifikirin! Di gelek nivîsan de jî hisên şexsî derdikevin pêş ku objektîvîzma rojnamê paşde dixin. Hêvîdar im di pêşerojê de gavên baştir werin avêtin û serkeftinê jî redaksiyon û xebatkarên Peyama Kurd re dixwazim.

Mahir Berwarî

Nêrîna min li ser Peyama Kurd, jî aliyê kêmasiyên ve ev in. Di aliyê erênî de derketina wê wêrekiyê mezine û pêwîstîyê. Xwedî derketina li barekî wiha giran, mezintirîn erka netewî ye. Ez bi germî pîrozbahî û piştgiriyê lê dikim.

Di beşê Soranî de mercên rojnameyê serkeftî hene û kêmaniyên wê ne pir in.

Di destpêkê de mirov difikirî ku rojnameyê aligire, ji ber ku hinek nivîs hatin weşandin ku şikandina hinekan û fehêtkirin di wan de hebû (heta ku rastbin jî). Aligirîya rexekî dihat kirin û ev helwest jî çarçoveya rojnamevanîyê derdiket. Lê niha ber bi başîyê ve dice.

Hinek karmendên rojnamê yên ku her hejmar dinivîsin, her carê nivîsên wan dirêjtir dibin, lê naverok vala ye û bê ser û ber in. Ji kesên din re jî meqes li ser kar in.

Hinek wêneyên jinan nivê rûpelekî digrin, bê mîfa û ne di cî de ne, li şûna wan hûn dikarin nivîsekê biweşînin.

Veqetandinek di navbera nivîserên ne ji Bakurê Kurdistanê û rojnamê de heye.

Di destpêkê de kêmanî di belavkirina rojnamê de dihatin dîtin.

Ayhan Çiftçi

Weşana Peyama Kurd xebatekî gelek baş e. Hatina wê ya heta wê rojê û berdewamiya wê jî gelekî girîng e. Rojnamê pîrozbahî û xebatkarên wê jî spasî ji bo xebata xwe heq kirine.

Di derxistin û domkirina Peyama Kurd de, béguman ya herî girîng ev e: Derketina wê bi ziman û zaravayê Kurdî. Ev yek jî bo gelek kesan belkî karekî normal be, lê jî bo Kurdan û jiyana wan ya rewşenbîrî ne wisa ye. Me bi saya rojname we, bi Kurdî nîqaşa pîrosgirêkên welatê xwe kir, em bi Kurdî fikirîn û bi zengîniya mîzahê Kurdî kêfxweşbûn.

Ev wezîfeyek û xizmetek bû û hatiye pêkanîn. Lê belê ev bi tenê ne bes e. Ji bo rojnameyê baştir bi izna we, ez jî dixwazim fikra xwe bêjim.

Pêwîste ku em jî wek wê cîhana global û sedsala ku em tê de ne, karê xwe bikin. Dinya çawa dizivire gereke em jî wisa bizivirin. Li her deverê cihanê rojnamevanî bûye karekî profesyonel. Prensîbên xebateke profesyonel hene. Ji bo serkeftinê lazime ew werin pêk anîn. Mîsyon û rastiya mîsyonê tenê jî bo serkeftinê ne bes e. Tiştêkî ku min di weşana we ya dema derbasbûyî de dît ewe ku rojname serkeftina xwe bi tenê bi mîsyona xwe ve girêdaye. Bi raya min, jî bo destpêkê belkî ev tişt baş bû, lê belê jî bo dema pêş têrê nake. Rojnameyê ku bi profesyonelî were derxistin, wê bi zimanê Kurdî jî pir bê xwendin.

Bê guman kar û problemên me Kurdan gelekî ketine ser hev. Wezîfeyên ku di wexta xwe de nehatine çî, pir in. Lê belê em nikarin her tiştî bi dezgehekê pêk bînin. Di rojnameyêkê de bi du alfabe û sê zaravayan weşan kirin, hinekî motîvasiyona xwendevan û ya rojnamê bixwe jî belav dîke.

Xwendevanên ku rojnamê dixwînin, hertim li nûçe û rastiyan orginal digerin. Di dema derbasbûyî de me pir nûçe û nivîsên bi mohra Peyama Kurd nedîtin. Tevî van kêmanîyan jî ez dikarim bêjim ku Peyama Kurd rojnameyêkî pir deng e.

Berdewamiya weşanê wê û serkeftinê dixwazim.

IMPRESSUM

XIZMÊTÊ ROJNAMEYÊ
PEYAMA KURD VÊRLOG
Peyama Kurd
THERMAYEN STR. 22, 53111 BONN / GERMANY
FON: +49 (0)228 18 00 654
+49 (0)228 18 00 655
FAX: +49 (0)228 18 00 656
WWW.PEYAMA-KURD.COM
INFO@PEYAMA-KURD.COM

REDAKSIYON

KURMANGIYA JORIN
FADIK OZGULIS (EDITORE BAKUR)
PIRANMAL (EDITOREVAN-MAGAZIN)
KURDI (ZAZAKI)
SERDAN KURDI (EDITOR)
KURMANGIYA JORIN
DANA ALI, VENEZ PAZ, SIKAN AZIZ, NIZAN CAF, COTYAS DARIPOZ,
MAMUK SIDGI, MUSTAFA ÇILAKTAY

PEYAMA KURD Î ROJ RE MAY DINE, KU HÛYÊ JI RE TENE LAGÛN, KURT
HÛL. EPI Î ALIYE RÛZMAN Î RASTHÛYÊNE VE DI SERASTKIRINA BERHEMAN DE
AZAD E. PEYAMA KURD BERHEMAN KU JE RE TE LAGÛN Î BERÊ EÇTÛYÊ DINA
HATIRE BELAVKIRIN, NAWÛJINE.

“Liber Celal Talabanî riya Serokkomariya Iraqê Tirkîyê vekir”

Editorê rojnameya Hurriyetê Ertugrul Özkök di nivîsara xwe ya 7 Hezêran 2005an de jibo Serokkomarê Iraqa Federal Celal Talabanî îddîayek gelek ciddî avêt holê.

Ertugrul Özkök îdîa dike ku rêya Serokkomariya Komara Iraqê Tirkîyê liber Celal Talabanî vekiriye.

Em beşekî ji gotara Ertugrul Özkök ya di bin sernivîsa “Helikoptera ku di roja 24ê Sibatê de firîya” bê şîrove diweşînin:

“Rojê 24ê Sibatê li balafirgeha Diyarbekirê helikopterek bi hewa ket.

Di nava helikopterê de şeş rêwî hebûn.

Yek ji rêwîyan di Wezareta Karûbarên Derve de bû û ew di karûbarê siyaseta Iraqê de misyonên gelek mezin hilgirtiye ser mîlê xwe:

Sefîr Osman Korûtürk.

Du erkdarên Wezareta Karûbarên Derve jî digel wî bûn. Rêwîyên helikopterê yê din jî erkdarên Sererkan û MÎTê bûn.

Helikoptera ku ji Diyarbekirê radibû, ewil li Şernexê datîne.

Dema ku ji vir radibe helikopterek din jî digel wê radibe.

Dema ku ji wir bihewa dikevin û 4 hezar mîtro bilind dibe, helikoptera didoyan ku jê piçûktir e, di jêra wê re difire.

Karê wê helikopterê, parastina helikoptera din ji hêrişên ji jêve ye.

Rêgeha herdu helikopteran li bakurê Iraqê, bendava Undanê (bi ihtîmal Dûkan) ye.

Helikopter piştî demekê liser zewiyekê nêzî bendavê datînin.

Li wêderê kesekî gelek girîng li benda wan e.

Serokê Yekîtiya Niştîmanî Kurdistan (YNK) Celal Talabanî.

Misyonek gelek girîng ya vî firîne heye. Ya rasttir mesajek ku Celal Talabanî ji erkdarên Tirk dipê hebû.

Mesajek bi yek rêzê pêk tê.

Mesaja hikûmeta Tirk ku girîngiyek wê ya dîrokî heye, ji aliyê Osman Korûtürk ve jibo Celal Talabanî tê ragihandin.

‘Jibo ku hûn bibin Serokkomarê Iraqê tu îtiraza Hikûmeta Tirk tune. Berevajî vî Serokkomariya we gelek bi erênî tê pejirandin.’

Ev mesaja ku ji Ankara (Engurî) tê, jibo Celal Talabanî dibe kilîta girîng ku riya Serokkomariyê liber wî vebike.

Eynî Celal Talabanî demek kin piştî vî bi lîderekî Şiiyên Iraqê re dipeyive.

Lîderekî Şii, “Em di eslê xwe de li bendêna ku Erebekî Sunî bibe Serokkomar. Ji xwe, hinek mîzinên herêmê yê zîz (hasas) jî dibe ku li dijî Serokkomariya we derkevin.” dibêje.

Siyasetvanê rovî yê di nav salan de çûyî, di cih de şifreyê vîşartî ya di vî mesajê de derdixîne.

‘Gelo tu dixwazî bêjî, çêdibe ku Tirkîye li dijî Serokkomariya min derkeve?’

Lîderekî Şii vî bersivê dide: ‘Belê, dibe ku ji wê derê îtiraz bê.’

Celal Talabanî li benda vî bersivê bû, jibo ku kêvir bixe qulê, di cih de bersivê dide:

‘Du rojan berê ez bi karbidestên Ankara re peyivim. Tu îtirazek wan nîne.’

Mesûd Barzanî dibe Serokê Kurdistanê

Yasaya serokatiya Herêma Kurdistanê ji aliyê Parlemana Kurdistanê ve, roja 7ê Hezîrana 2005an bi dengdaneke vekirî, ji aliyê piraniya endamên Parlemanê ve hat pejirandin. Tê hêvîkirin ku serokê Partiya Demokratî Kurdistanê Mesûd Barzanî roja yekşemê (12.06.2005) di rûniştina pêşî ya Parlemana Kurdistanê de weke Serokê Herêma Kurdistanê were hilbijartin.

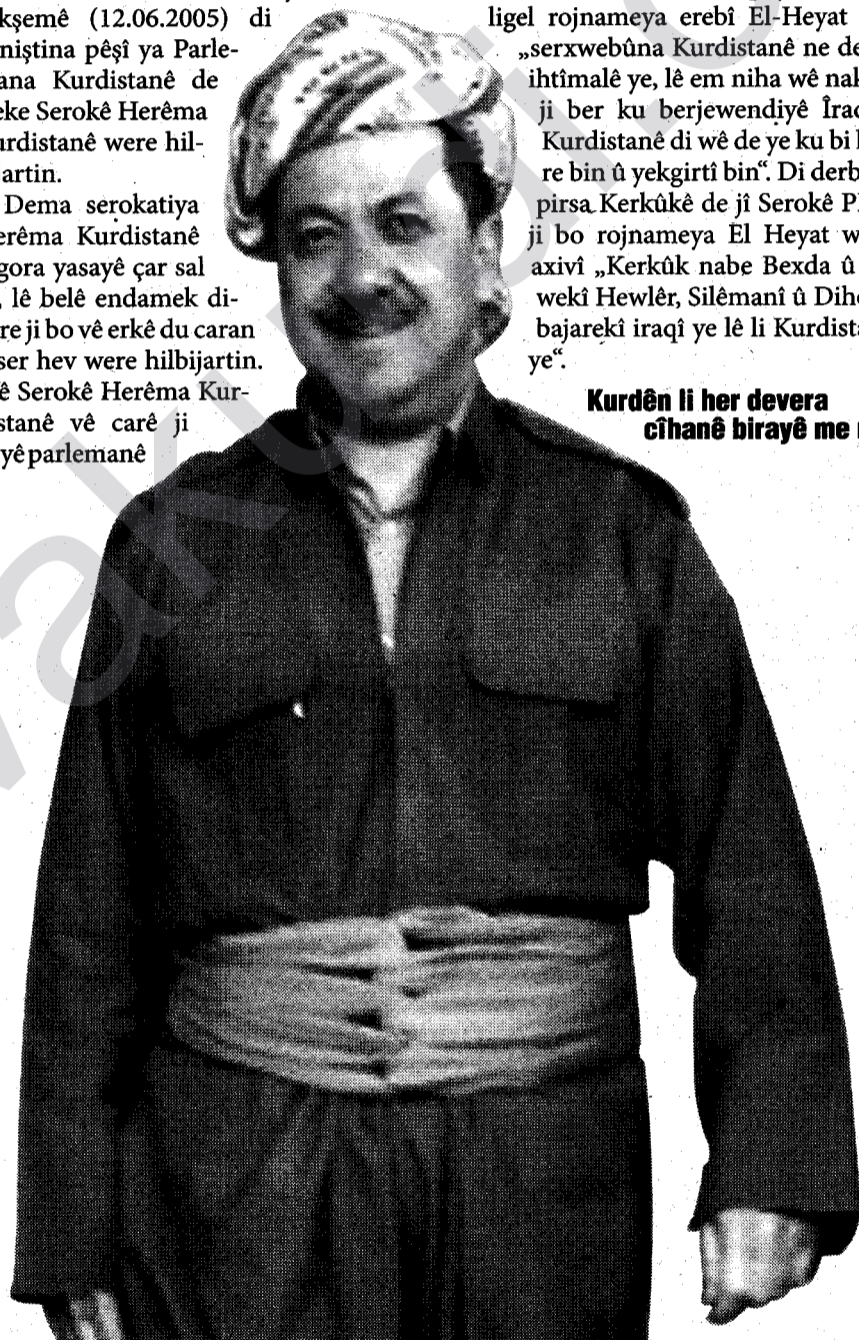
Dema serokatiya Herêma Kurdistanê li gora yasayê çar sal in, lê belê endamek dikare ji bo vî erkê du caran li ser hev were hilbijartin. Wê Serokê Herêma Kurdistanê vî carê ji aliyê parlemanê

Giştî yê Pêşmergeyan jî aliyê Serokê Herêmê ve were hilbijartin.

Serxwebûna Kurdistanê ne dervî ihtîmalê ye

Serokê Partiya Demokratî Kurdistanê Mesûd Barzanî di hevpeyvînekê de ligel rojnameya erebî El-Heyat got „serxwebûna Kurdistanê ne dervî ihtîmalê ye, lê em niha wê nakin, ji ber ku berjewendiyê Iraq û Kurdistanê di wê de ye ku bi hev re bin û yekgirtî bin“. Di derbarê pirsê Kerkûkê de jî Serokê PDK jî bo rojnameya El-Heyat wiha axivî „Kerkûk nabe Bexda û wê wekî Hewlêr, Silêmanî û Dihokê bajarekî iraqî ye lê li Kurdistanê ye“.

Kurdên li her devera cîhanê birayê me ne.

ve were hilbijartin, lê di pêşerojê de wê bi dengdanên vîşartî jî aliyê hemwelatîyên Kurdên li Iraqê ve were hilbijartin.

Yasaya Serokatiya Herêma Kurdistanê ya Federal

Yasa, ji çar beşan û 18 xalan pêk tê. Li gora xala yekemîn, Serokatiya Herêma Kurdistanê Iraqê, wê di bin navê „Serokê Herêma Kurdistanê“ de be û wê li Kurdistanê bilindtirîn hêza pêkanîne be.

Li gora xala 13, benda a, wê Serokê Herêmê, di heman demê de Serleşkerê Giştî yê Pêşmergeyan Kurdistanê be.

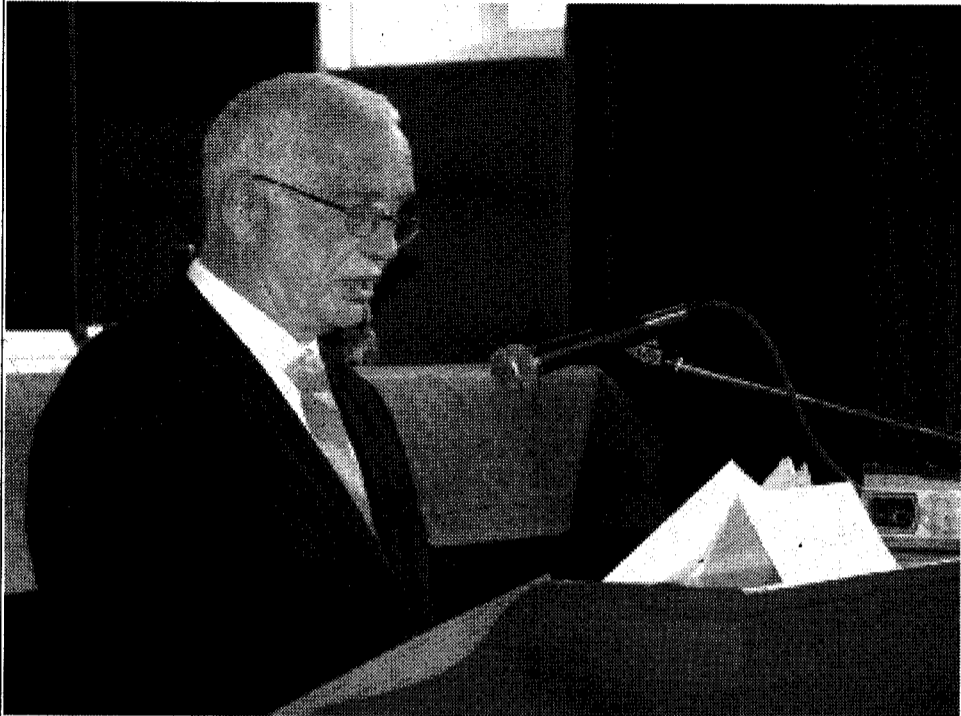
Li gora benda b, wê cigirê Serleşkerê

Mesûd Barzanî di hevpeyvîna xwe de behsa bûyerên li Qamişloyê jî kir û got: „Kurd li kîjan dera dinyayê bin ew birayên me ne û em piştgiriya mafên wan dikin. Em hêvî dikin ku problema Kurdistanê li gel Sûriyê bi riya diyalogê were çareser kirin yan na wê rewş ber bi xerabiyê ve here.“

Di derbarê pêwendiyên Kurdistanê û Îsraîlê de jî Barzanî da zanîn ku pêwendiyên Kurdistanê li gel Îsraîlê, ne sîc e. Barzanî diyar kir ku pêwendiyên piraniya dewletên Ereb li gel Îsraîlê hene û wiha berdewam kir „Wê Îsraîl balyozxaneyekê li Bexdayê veke û nêta wan heye ku li Hewlêrê jî konsûliyekê vekin“.

“Kurdan ispat kir ku dikarin wekî gelên derûdorên xwe karê welatê xwe bi rêve bibin”

Lokman Berzencî

Di kongreya Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî (bindest) de wezîrê Elmanya Federal got: „Ez niha bi kêfxweşî dibêjim hêdî hukumeta we Kurdan heye û we ispat kir ku hûn jî dikarin wekî welatê derûdorên xwe, karê welatê xwe bi rêve bibin.“

Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî kongreya xwe ya 37an Elmanya li bajarê Göttingen (04.06.05) hate grêdan. Di civînê de pitir ji 300 kesên siyasî, diplomat û rewşenbîr û mirovdostên Elman û nûnerên gelên tepeserkirî amede bûbûn. Ser navê PDK-Bakur Rojhat Amedi û Bayram Ayaz beşdarî kongreyê bûn.

Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî di salê 1967an de ji aliyê gulbijêrek siyasetsvan, parêzer û rewşenbîrên Elman hate damezrandin û yekemîn kongreya xwe di vî salî de girê da.

Li gor bernameya kongreyê di kongrê de ev kes peyivîn: Tilman Zülch - (Serokê rêxistinê). Jurgen Trittin (Wezîrê Jîngehê ji Partiya Kesk li Elmanya). Dilşad Barzanî (Nûnerê Hukumeta Herêma Kurdistan). Heiko Wächter (Nûnerê rêxistinê ya Elmanya). Zara Basayef (Çeçenistan). Ebubekir Saydam (Kurdistan Bakur). Rahman Nadjafi (Efxanistan). Fazile Sîmsîfî (Bosna-Hersek). Ehmed Musa (Darford/Sudan). Dr. Roldf Glinsch (Zagonnas).

Kongre bi peyva Tilman Zülch hate vekirin. Zülch piştî dayîna bixêrhatinê di peyva xwe de şiroveya rewşa siyasî ya cîhanê û qala çalakiyên sala buhurî ya rê-

xistina xwe û piştgirî hukumet û saziyên navnetewî kir.

Piştî Zülch, Jurgen Trittin peyivî û ji bo beşdarbûna vê kongrê kêfxweşiya xwe anî ser ziman û pesnê rêxistina hanê kir, ku ji bo mafên mirovan gelek kar kiriye. Trittin dûvre berê xwe da Dilşad Barzanî û li ser doza Kurd û başûrê Kurdistanê weha got: “Di Rastiya xwe de me hez-dikir em harikariya Hukumeta Kurdistanê bikin. Lê me nedizani bi çi awayî arîkari bikin. Ev jî ji bo me problem çêdikir. Ez niha bi kêfxweşî dibêjim hêdî hukumeta we Kurdan heye û we ispat kir ku hûn jî dikarin wekî gelê derûdorên xwe karê welatê xwe bi rêve bibin. Eve dibe sedema kêfxweşiya me”. Trittin

daxwazî ji nunerê Hukumeta Herêma Kurdistanê kir û got: “Bêtir giringî bidin jîngehê û durustkirina jîngehê weki paqij ragirtina av û hewayê”.

Piştî Trittin Dilşad Barzanî peyivî. Dilşad Barzanî, ji ber xebata wî ya 30 salan ji bona Kurdan sipasiya xwe pêşkêşî Zülh kir. Ji aliyê din Barzanî, kêfxweşiya xwe anî ser zimên, ku Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî bîryar daye seksiyona xwe ya Rojhilata Navîn li paytexta Kurdistanê li Hewlêr damezrîne.

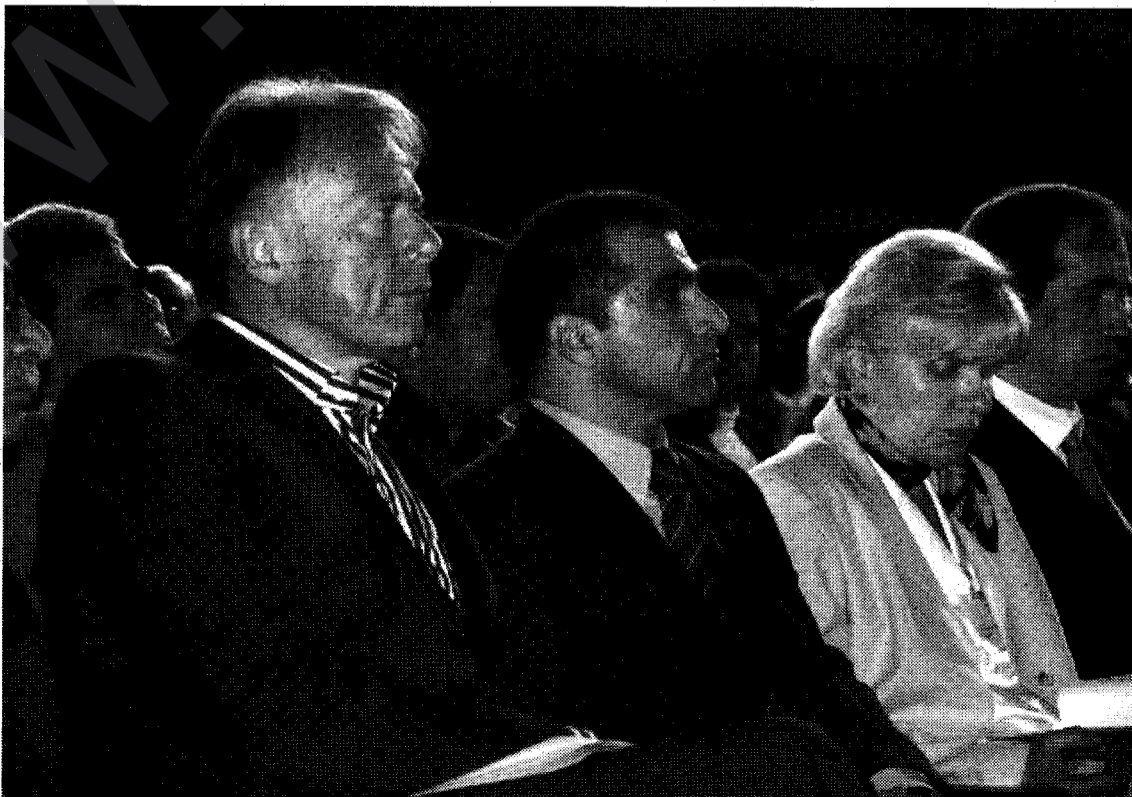
Dilşad Barzanî, “Tilman, dostekî me ye, ku di demên baş û xirab de hevaltiya me kiriye û ligel me keniye, giriyaye. Ewî gelek caran me rexne dikir. Em bi rexneyên Tilman gelek kêfxweş

dibûn, ji bona ku rexneyên wî ji bona berjewendiyê me bûn û ji bona ku ew rexne ji hevalek rasteqîne dihatin.”

Di salên 70an de Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî tenha Rêxistin bû, ku alikariya Kurda dikir. Ewana hemû gemariyên rejima Baas eşkere dikirin. Li ser Enfal, xirabkirina 4500 gundan, kampên derbederan, kuştin, eşkence, li ser hemû van bûyeran agahdarî ji aliyê vê rêxistinê dihat belavkirin.

Dilşad Barzanî îşaret li ser demên buhurî kir û wiha got: “Gava gelek kes û bi taybetî ji hêzên çep rastiya zilm û zordariya rejima Baas nedixwestin bibin, ji ber ku tekoşîna Kurdan bi fikrê wan çep re lihevnedihat.

Jurgen Trittin, Dilşad Barzanî û Fazile Sîmsîfî

Jurgen Trittin

Îro, ev mirov û kesayetiyên ku di wextê xwe de nedixwestin zilmî rejima Baas bibinin, li dezgehên de, di karên dewlet û hukumetê de erkdarin. Ji bona wê yêkê hê jî pêwistiya me ji karûbarên rêxistina we heye, hevalê Tilman! Ne mîna berê alikariya maddî, lê alikariyek ji bona karên civakî û pêşxistina demokrasîyê û pêkhatina civakêkê medenî”.

Me perawazê kongrê de hevpeyivînek digel Berpîrsê Beşa Rojhelatanavîn ya Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî Silêman Yildirim re kir. Silêman Yildirim weha got: “Ez eve hijdeh sale di vê rêxistinê de kar dikim. Di van çend salên buhurî de me hewl da ku harikariya gelên tepeserkirî, bi taybetî ji harikariya gelê Kurd û nûnerên başûrê Kurdistanê (ku damezrandina vê rêxistinê de beşdarbûneke wan berbiçav heye) bikin. Beriya çend salan rewşa Kurdan gelek xirab bû. Lê îro li başûrê Kurdistanê hukumeteke Kurdan heye. Karê me zêdetir bûye ji bo harikariya Kurdan. Em dixwazin li başûrê Kurdistanê harikariya bicîhkirina komelgahê sîvil bihêztir bikin. Disa em dixwazin di warê zanistî, aborî, teknîkî û karê îdarî de peywendiya Hukumeta Kurdistanê bi welatê Ewropayê re çêbikin. Bo vîya jî em dixwazin panzdehê ve mehê de şandek (komeke nûneran) ji parlamena Kurdistanê wekî mêvan binin Elmanya Federal hevdîtinek çê bike û çavdêrek ji bo parlamenê Ewropa bidest bixe. Û dûvre em dixwazin naven-da Rêxistina Berevaniya Gelên Tepeserkirî ya Rojhelatanavîn li Hewlêrê vekin”.

Le Monde ji ber nijadperestiyê hat cezekirin!

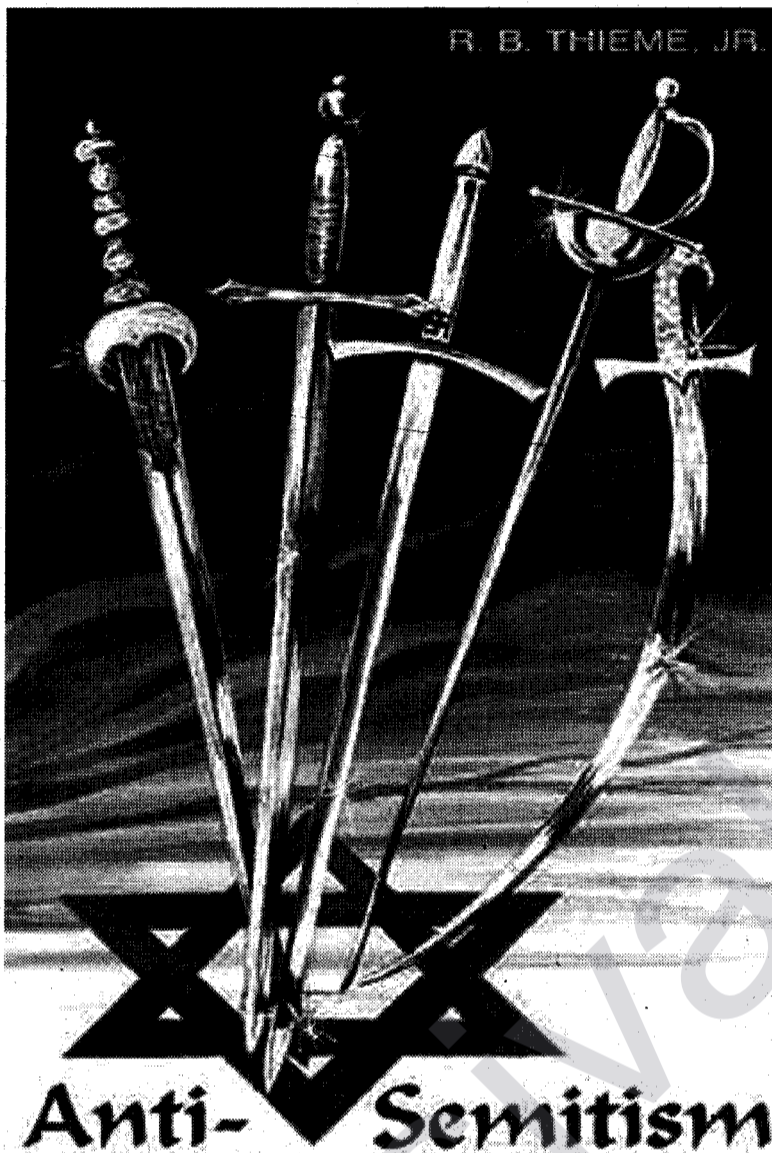
Navenda Nûçan

Rojnameya Frensi ya navdar Le Monde, bi sedema nijadperestiyê hat cezakirin.

Di sala 2002an de, Îsrailê li Şerîa Rojava operasyonêk pêk anî bû û di encama wê de zêdetirî 250 Filîstînyan hatibûn kuştin. Piştî wê operasyonê, di rojnameya Le Monde de nivîsek bi sernivîsa "Îsrail-Filîstîn: pençeşêr" hatibû belav kirin. Ji ber ku di gotarê de li şûna "yahûdiyên Îsrailê" bi tenê gotina "yahûdî" hatibû bikar anîn, bi sedema nijadperestiyê giliyê rojnamê hatibû kirin. Encamên dadgehê ji bo raya giştî hatin diyarkirin û rojnameya Le Monde bi cezayê ziyarî (tezmînat) yê simbolîk hat ceze kirin. Ev biryar ji aliyê komele û yekîtiyên yahûdîyan ve bi kêfxweşî hat pêşwazîkirin, lê belê bû sedema kûrbûna gotûbêja li ser azadiya çapemeniyê.

Îcar eger ev zagona ku bûye sedema cezekirina Le Monde, ji bo Tirkiyê jî derbas bibe, gelo wê Tirkiyê û rojnameyên Tirkiyê rastî kîjan cezeyan werin?

Di logoya yek ji mezintirîn rojnameya Tirkiyê Hurriyetê de dirûşmeyerê wiha hatiye nivîsîn ku ji xeynî Tirkan hebûna tu netewe û nijadên din li wî welatî napejirîne, "Tirkiyê ya Tirkan e". Ermenî li Tirkiyê weke "ermeniyan pîs û ne sinetkiri" tî bi navkirin. Kurd bi heman şeweyê rastî gotinên weke "kurdên bi terî, kuroyên xwedê, hirç û her wiha" tî. Jixwe niha Dadgeha Mafên

Mirovan ya Ewropa bi sedema bînpêkirina mafên mirovan li ser heşabê Tirkiyê kar dike, eger gelê Kurd û kêmetewên li Tirkiyê bi sedema van gotinên nijadperest

dest bi gilîkirinê bikin û eger bi rastî dadgehên bi wijdan hebin, wê Tirkiyê mecbûr bimîne ku tevayê sermiyanê xwe weke tezmînat li ser xelkê belav bike.

Yûnaniyan bangî Amerîkayê kir: Siyaseta xwe ya Kurdan biguherîne

7 rêxistinên Yûnaniyan li Amerîkayê bi daxuyaniyek hevbeş ji Amerîkayê daxwaz kirin ku siyaseta xwe ya Kurdan biguherîne.

Serokê Enstîtuya Elen a Amerîkayê Gene Rossides bi

navê hemû sazîyên Yûnanî daxwaz ji Amerîkayê kir ku pêwendiyên xwe yên bi Tirkiyê re di ber çav re derbas bike û jibo demokratîkkirina wî welatî ambargoya aborî û leşkerî bikarbîne. Di daxuyaniyê de helwesta Tirkiyê ya

li hember Kurdistana Başûr û Iraqê tê rexnekirin û ji rêvebirîya Amerîkayê daxwaza alîkariyê tê kirin ku Kurd li Tirkiyê mafên xwe yên siyasî, çandî, însanî û otonomiyek herêmi bidestxin.

1 trilyon Dolar jibo çekan tê serfkirin

Enstîtuya lëkolînên aşîti ya li paytextê Swêdê Stockholmê eşkere kir ku jibo çekan li seranserê dinyê, di sala 2004an de 1 trilyon Dolar pere hat serfkirin. Her wiha di raporê de tê diyar kirin ku Amerîka jiber têkoşîna

li dijî terorê 470 milyar Dolar bi serê xwe xerç kiriye.

Di sala 2003an miqtara pereyên jibo çekan hatibû xerş kirin 956 Dolar bû. Ligor wî hesabî di sala 2004an jî sedî 8 zêdeyîyek pêk hatiye.

Wexta mirov liber çavê xwe bigire ku li dinyê bi milyonan kes rojê tenê kêmi 1 Dolarî debara xwe dike ev reqemên bi trilyonan tî ifade kirin geleki balkêş in.

mirovane

Av. Eren Keskin

Wê kî wî hesabî bide?

Di Roj TV de ez temaşeyî itirafên itirafçî û mensûbê JITEMê Abdulkadir Aygan dikim. Bi rûyê xwe yê ku ji aliyê sistemê ve hatiye gemarîkirin, dipeyive.

Çiqasî rehet cinayetên xwe tîne ser zimên. Behsa General Hasan Kundakçi, MÎTçî Hanefî Avcî, mêrkuj Cem Ersever û kesên din yê ku cinayet bi wan dan kirin, dike. Û behsa Tansu Çiller ya ku ji vî şebekeya cinayetanan re gotibû, "ez bi her tiştê xwe bi we re me" dike.

Yanê serokwezîra kevn Çiller! Yanê serokwezîra ku hemû çavkaniyên dewletê jibo kongrêrîlla pêşkêş kiribû.

Yanê behsa dost, mezin û zarokên me dike. Yek ji wan kesên ku ji aliyê vî şebekeya cinayetanan ve ji ortê hatibû rakirin, ango Fikri Özgen tî hişê min.

Fikri Özgenê ku di 73 saliya xwe de li Kurdistanê hat binçavkirin û carek din venegeriya.

Çiroka wî bandorek mezin liser jiyana min kir. Loma ez dixwazim ku bi we re parve bikim.

Gava min Fikri Özgen naskir, kesekî ji rêzê û merivekî girtîyan bû ku em her rastî wan dihatin. Kurê wî Mefair di operasyonêkê de li Stenbûlê ji aliyê Jendirmeyan bi birindarî hatibû girtin. Wexta nûçe gihîşt me, ez û Ayşe (Zarakolu) bi xar em reviyabûn beşa acilê ya Fakulteya Çapa ya Tipê. Wexta me Mefair dît em matmayî man. Birîna Mefair giran bû, xwîn wîndî dikir û dilerizî. Ew liser sedyayek gemarî radiwestandin. Jendirme bi çavên tijî rik li dora xwe dinêrin; nedihîştin Doktor ji nêzikî Mefair bibin; wekî ku li benda mirîna wî bûn. Wexta me xwe gihand wir, me bi polis û Doktoran re dest bi pevçûnê kir. Gava min li çavên Mefair mêze kir, ez fikirim ku min heta niha tucarî du çavên ku ewqasî nêzikî mirinê bûne lê bi bawerî dinêre, nedîtiye. Piştî Mefair birin emeliyatê. Rewşa wî gelekî giran bû. Piştî emeliyatê talûkeya mirinê her dom dikir. Mefair di bin çavderiyek taybetî (intensif) de bû.

Gava Mefair di bin çavderiyek taybetî de, di nav mirin û mayinê de diçû û dihat, bavê wî Fikri Özgen hat buroya min.

Bi salan bû ku lawê xwe nedîtibû. Ger cara dawî be jî, wî dixwest kurê xwe carekê bibîne. Bavekî ji rêzê, yextiyar û heta zêde şikestî bû.

Min got, tamam "Apo teqez tu yê kurê xwe bibin". Zahmet bû. Bi şertê ku serbazek ligel me be tenê 2 deqîqeyan destûr dan me ku em Mefair bibin. Em bi hevdu re ketin odeya çavderiya taybetî. Ez, xwişka Mefair, Ayşe, Apê Fikri û serbaz. Apê Fikri herdu destê xwe avêtibû ser hevdu, serî di berde liser piyan bû. Eşkerebû ku jî serbaz dipelikand. Mefair hêdî hêdî çavên xwe vekir, li bavê xwe nerî û bi Kurdî hînek tişt got. Xweha wî xwe nêzikî guhên min kir û got ku dibêje, "Serê xwe li hember dagirkeran bilind rake." Apê Fikri bi derbekê xwe da hevdu û çik sekinî. Ez digiriyam. Em jî hinda (ji cem) Mefair derketin. Û piştî du rojan Mefair jiyana xwe jidest da.

Wexta ku em çûn cenaze bistînin Apê Fikri çik sekinî bû. Ez geleki di bin bandora vî sekinandina wî ya birûmet ku jî kurê wî miras mabû, mam.

Piştî Fikri Özgen vegeriya Diyarbekirê. Bi dû demekê re nûçeya ku ji aliyê JITEMê hatiye binçavkirin gihîşt me. Û ew carek din venegeriya.

73 salî bû. Jiber ku xwediyê helwestek birûmet ya Kurdî bû hat kuştin. Tetikçiyê JITEMê jî nav kesên qetilkiribûn, navê wî jî dida.

Baş e, emê çawa hesab bibin? Ji dewletek ku karibe bavekî, heta bapîreki 73 salî qetil bike, çavsor bûye, emê bi vî dewleta qetlîamkar re çawa hesab bibin?

Wê kî berdêla kiryarên ku li Apê Fikri û bi hezaran mirovên me hatiye kirin, bide?

Kî? Kî? Kî?

biraveti

Bayram Ayaz

Xeyalên rewşenbîran û pêdiviyên siyasî

Editorê me, Ahmet Zeki Okçuoglu dinivîse: „Rojnameyek Kurdî xeyala min a panzdeh salan bû.“ Xeyal û fantezî, maka bir û hizran e. Kesê xeyala neke, fanteziyên xwe rengîn tunebe nikare ramanên balkêş biafirîne. Mixabin jiber bêmkaniyan xeyalên ronakbîran bicîh nayên. Em ji xizmetên wisa bêpar dimînin. Ev ziyaneke.

Civak û tevgera Kurd li bakurê welat, ji her demê bêhtir, iro hewceyê xebata rewşenbîriya bi zimanê Kurdî ye. Bi Kurdî nivîsin, dê çand û bireweriya Kurdî dewlemend bike û wê li hemberê asimilasyonê biparêze.

Medya Tirkî Kurdistanê ji nû ve dagir kiriye! Asimilasyona ser zimanê Kurdî, bi taybetî ya medya elektronîk gihaye dereceyek bilind. Tehlûke mezin e! Birastî jî, rewşenbîrên Kurd divê bi hawara zimanê xwe ve rabin û bireweriya Kurd û Kurdistanê jiber tîrên zimanê Tirkî biparêzin. Ji me re, ronesansê, vejîn û serhildanek çandî pêwîst e.

Zimanê Tirkî divê jibo me zimanekî ragihandinê be. Bireweriya Kurdî, bi zimanê Tirkî nabe! Wekî ûstad Celadet Bedirxan gotiye: divê em bi Kurdî bixwînin, binivîsin, biaxivin û bifikirin.

Ev tişt, ne tenê pirsek çandî û ziman e, her wisa pirsek siyasî ye. Doza neteweyekê di encam de doza ziman e. Ziman, nasname gel e û her wisa delîl û ispata coxrafiya netewî ye. Dema ku ziman bê jibirkirin, doza welat û millet namîne. Armanca dewleta Tirk ev e û van salên dawî êrîşkariya xwe diwartir kiriye.

Gazindên rewşenbîran, îşaretî erkeki din jî dike. Ew jî ev e: Pêwîste jibo çalakiyên rewşenbîrî imkan bîn peyda kirin. Divê sazî û dezgehên netewî bîn damezirandin û platformên azad bîn amade kirin. Tevgera welatparêz û her wisa yekbiyek siyasîvanên Kurd hewceyê çeperên grûbîtiyê bişkênin. Pêwîste têgihîştinek netewî rê nîşanî me bide. Tevgera bakur pêdivî bi siyasî û pratîkek wisa nûjen heye. Rêxistin û kadroyên me divê ji qonaxa grûbîtiya teng (hizibçîtiyê) derbas bibin û sazî û mekanîzmên netewî avabikin.

Peyama Kurd bi vî bireweriyê hat damezirandin. Jibo bireweriya Kurd û Kurdistanê divê ew bibe platformek netewî û azad. Bêguman gelek kêmasiyên wê heye, bi taybetî di warê rojnamevaniya profesyonel de, di warê ziman de. Lê, ew êdî bûye saziyek. Sazî, divê xwe ligor pêdiviyên biguhere. Nuha ew hewl dide xwe nû bike.

Li bakurê welatê me siyaseta Kurd hewceyî bir û hizrên modern e. Afirandina fikrên nu karê rewşenbîran e; evên rewşê qenc dinasin. Ev yek dikare di çarçoveya rojnameyê de jî bê kirin, bê ku mirov nivîsên dirêj, analîtîk biweşîne. Carna nûçeyek balkêş jî dikare hiş û mejiyê mirov zelal bike.

Xewn û xeyala min jî hertim ev bû ku rojnameyek derkeve û bibe platforma Kurdewariyê û modernîzmê, senteza van herduyan pêkbîne. Ez dibînim ku rojbiroj liber Peyama Kurd bergeh firehtir dibe. Ev cihê şanazî û dilşahiye ye. Lê, divê cardin jî destê xwendevan û nivîskarên hertim di pêsira editorê me û xebatkarên „bênaw“ de be. Ez dizanim, wan xebatkarên „bênaw“ gelek şevên bêxew derbas kirin, heta ev hewldan bû sazî.

Dema mirov di rêxistinê de kar dike helbet dixwaze ew rêxistin xurt bibe û serkêşiya her karekî pîroz bike. Lê, ez dikarim bi eşkere bêjim, jibo min, rewşenbîrêkî zîrek û bêrdar jî deh bêxîret û bêkerên rêxistinî bi qedr û qîmettir e. Pivana me ne hizibçîtiya koranî ye, ya me doza Kurd û Kurdistanê ye, berjewendiya tevgera netewî jibo me di ser hertiştî re ye. Peyama Kurd, PEYAMA KURDAN e, PEYAMA KURDISTANÊ ye.

Di vî qonaxa xwenûjenkirinê de, serkevtin jibo editorê me, jibo xebatkarên „bênaw“, jibo malbata me Peyama Kurd! Jibo damezirandina saziyên nû jî bi hevîyên avêtina gavên bere pêş...

Kurd li Berlînê ji bo Şêx Maşûq meşîyan

Ismail Girîkî - Berlîn

Roja 6ê Gulanê seet 12.30an li Berlînê meydana Wittenbergplatz, ji bo şermezarkirina kuştina Şêx Mihemed Maşûq Xiznewî, bi amadebûna 500 kesî xwepêşandanek hat li dar xistin.

Şêx Mihemed Maşûq Xiznewî roja 10ê Gulana 2005an li bajarê Şamê hatibû nebedî kirin û piştê diyar bû ku ew li bajarê Helebê bi eşkencê hatiye kuştin û li Dêzorezê jî hatiye binaxkirin. Piştî diyarbûna kuştina Şêx, xelkê Başûrê Rojavayê Kurdistanê

û temamê Kurdan nerazibûneke mezin li dijî birevebiriya Sûriyê nîşandan. Li gora malbata Şêx Maşûq û rêxistinên siyasî yên Başûrê Rojava, dewleta Sûriyê û mûxaberatên wê di ber kuştina Şêx de berpirsyar in. Li ser navê Komeleya Kurdên Sûriyê li Berlînê Siyamend Haco daxuyaniyek da rojnameya me û tede destnîşan kir ku qatîlên Şêx Maşûq mûxaberatên Hikûmeta Sûriyê ne. Li gora Haco, eger ne mûxaberat bin hêza kesekî din tunê ye ku li welatekî mîna

Sûriyê, mirovekî birevîn, li çend bajarên bigerînin û bikujin. Di derbarê meşa Berlînê de jî Siyamend Haco dibêje ku wan li gel polîsan hejmara beşdarên diyar kirine û li gora vê yekê 500 kes di meşê de amade bûne.

Di meşê de bi navê komele û partiyên Kurdên Sûriyê, daxwaznameyek jî aliyê 3 kesan ve ji bo Konsûlê Amerika hat pêşkêş kirin. Di daxwaznamê de ji Amerîka tê xwestin ku ew bi awayekî Sûriyê hişyar bike ku êdî sitemkariyê li Kurdan neke.

Daxuyani

Bi dilekî nexweş me nûçeya şehidkirina Ronakbîr, Siyasetmedar û Oldarê Kurd yê bi navê Deng Dr. M. M. Al-Xeznewî bihist.

Hêjayî gotinê ye, ku ji 10.05.05 an ve Hêja Al-Xeznewî li bajarê Şamê payîtexta Sûriyê aliyê hindê kesên nediyar ve hatibû revandin, piştî sê heftiyên ji binçavkirina evî hêjayî, û tevger û lêpirsîna tevgera siyasî a Kurdî li rojavayê Kurdistanê û a malbata Al-Xeznewî li ser çarenûsa hêja Al-Xeznewî; Rêcîma

Sûriyê jî nişkave ragihand ku Al-Xeznewî ji layê hindê kesan ve hatiye kuştin û hindê jî wan kesan nuha di destê hêzên Istixbaratî de ne, ev çiroka ku ne malbata nemir al-Xeznewî û ne Tevgera Siyasî li rojavayê Kurdis-

tanê û ne ji tu kes pê razi nebûn, û doza Êşkerekirina şehidkirina Al-Xeznewî iro pîrsa her merovekî xwedî ocdan û hestên mero-

vane ye.

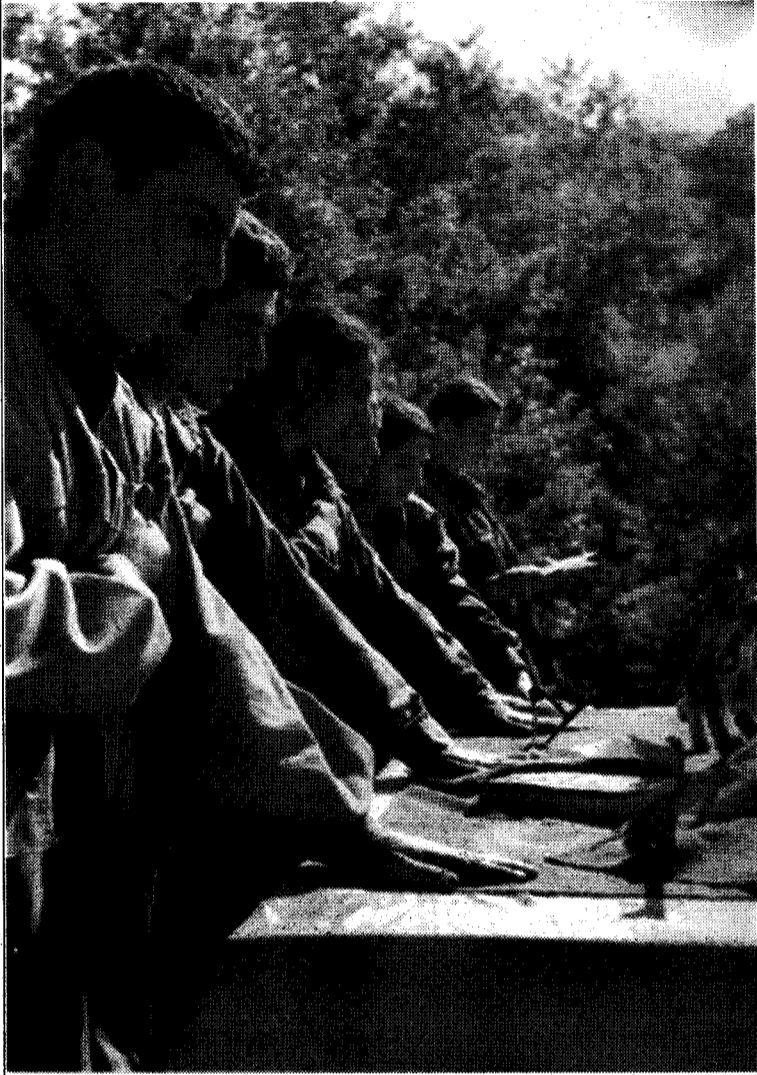
Pakrewanê nemir al-Xeznewî Oldarêkî xwedan hizir û bireke pêşverû dostane û vekirî bû, ew dostê her kesî bû, her wisa ew tê jimartin yekemîn Oldarê Kurd li rojavayê Kurdistanê ku bi vî giraniya ha a berçav û çalak ku li pîrsa xwe a netewî xwedî derdikeve.

Yê me jî di komela Kaniya Sipi ya Rewşenbîrî û Civakî de (Ezdiyên Sûriyê) em vî karê neme-rovane tewanbar dikin, em hevî dikin ji Yezdan ku aramekê têxî-ne ber dilê malbatê wîna, û em sersaxiyê jî miletê Kurd û tevaya merovanetiyê re dixwazin.

KOMELA KANIYA SİPI YA REWŞENBİRİ Ü CIVAKİ (EZ-DIYÊN SÜRİ)

03.06.2005 Elmanya

Kujer Kurd, kujtî Kurd

Fadil Özçelik

Ev çend meheke li Kurdistanê careke din şer gur û belav bû. Di nav leşkerên dewleta tirk û gerilayên PKKê de pevçûnên dijwar derdikeve. Artêşa tirk li seranserê Kurdistanê bi tevlêbûna dehhezaran esker operasyonan li dar dixê, sîlehên giran ku di şerên di navbera du artêşan de tên bikaranîn bi kar tîne.

Li gora çapemeniya tirk û daxuyaniya PKKê di 2ê meha Heziranê de leşkerên dewleta tirk ketin kemîneke PKKê û 4 leşker hatin kuştin, 7 leşker jî birîndar bûn. Ji wan 4 leşkeran tenê 1 kes (Halil Önerci) ji bajarê Anatoliyê (Denizli) yê mayîn jî ji Kurdistanê ne. Sinan Çolak (Qers), Faruk Aydogdu (Siwas) û İsmet Esen (Ruha).

Di encama şerekî de li Bingölê leşkerêkî bi navê Seyvan Yavuz, jî Wanê mir.

Li gora rojnameyên tirk 18ê Gulanê li Sêrtê erebeyek leşkerî ku ji bo operasyonan diçû çiyayê Gabarê bi mayinekê jî dîrve hat teqandin çar leşkerên komando mirin. Ji wan leşkeran Ali Çakmakçı û Mehmet Koçin jî Bingölê bûn.

Rojnameyên tirk di 19ê Gulanê de nûçeya kuştina leşkerêkî ji Mereşê Ramazan Orçan nivîsandibûn. 10 salan berê pîsnamekî Ramazan jî li eskeriyê di şerekî de hatibû kuştin.

Di 25ê Gulanê de li navçeya Kercosê bi mayina jî dîrve tê teqandin 2 parêzgerên gundan û çawîşek (Menemen-Izmir) û leşkerêk (Gebze-Izmit) mirin.

Her wiha di 26ê Gulanê de

li gundekî navçeya Lîceyê traktoreke tijî zêzewat (erzak) pêl mayinekê kir û çar kes mirin. Du birayên ku mirin, xwediyên traktorê Huseyin Bolat û Taha Bolat jî wî gundî bûn. Çapemeniya tirkan eşkere nekirin ku her du leşkerên din jî ku ne. Serleşkeriya Tirkîyê bi zanebûn nasnameya leşkerên tên kuştin vedîşêre.

Ewê di cih de bê gotin ku eskerên ji Anatolia jî eslê wan ne diyar in û ihtimale ku piraniya wan bi xwe jî Kurd bin.

Siyaseta "Kûçik bi kûçikkuştinê"

Ji destpêka damezirandina Komara Tirk ve siyaseta dewletê ew bû ku leşkerên Kurd bişîne rojavayê Tirkîyê û leşkerên ku ne Kurd in li Kurdistanê bi cih bikin. Armanca vê helwestê eşkere ye; li bajarên ku bi zimanê Kurdî nayê axaftin Tirkî fêrî leşkerên Kurd bikin, bi leşkerên ku bi Tirkî diaxifin (bi eslê xwe ne Tirk bin jî) li Kurdistanê zimanê Tirkî bi cih bikin. Yek sedemek din ya girîng ew bû ku heta mimkin be li Kurdistanê, Kurdan jî avahiyên leşkerî bi dîr bixin ku di derbarê wan de tu agahdarî nekeve destên Kurdan. Ev siyaset piştî şerê çekdarî yê PKKê jî bi çend salekî dom kir.

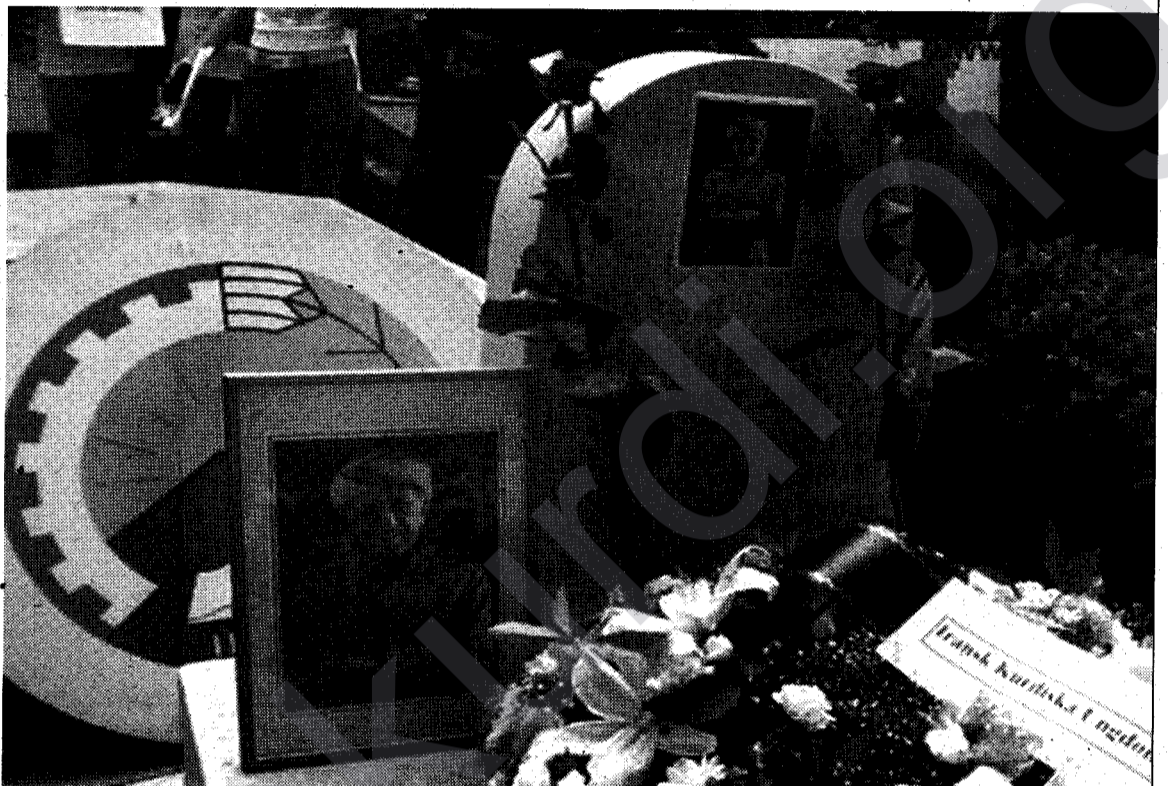
Lê piştî demekê Tirkan di vê siyaseta xwe de guherandin kir. Ji aliyekî ve parêştvanên gundan yê Kurd bi gerilayên PKKê re xistin nav şer, ji aliyê din ve hejmara leşkerên Kurd li Kurdistanê zêde kirin. Hejmara leşkerên Tirk tenê daxistin se-

wiya ku karibin çî parêzgerên gundan, çî jî leşkerên Kurd kontrol bikin ku wan bi serê xwe nemînin. Çimkî leşker û parêzgerên Kurd yê ku li dijî gelê xwe şer dikirin, tu sedem tune bû ku rojekê berê tîfinga xwe nedin wan. Bi vî awayî maneya leşkerên Tirk çî di şer de û çî di warê îstixbaratê de kontrol kirina Kurdan bû.

Li gel vê li Tirkîyê di sewiyek maqûl de pêwîstiya Dewleta Tirk bi "şehîdan" jî hebû. Çimkî "erdekî jî bo wê xwîn nehatibe rijandin ne welat bû". Ev zihniyet û mentalîteya dagirkeriyê wek benîşt bi mejiyê gelên ne Tirk ve zeliqandin. Bi "şehîdên" ku ji her gund, navçe û bajarên Anatolia re şandin, ji nû ve milletekî "Tirk" afirandin û ji aliyê gelên ne Tirk ve şovenizmek xurt ya "Tirkîyê" rûniştandin da. Dewleta Tirk, ji bo tirk û tirkîyê, "şehîdek" xist her malbateke Laz, Erebi, Gurcî, Çerkez, Çeçen, Alban, Tatar û gelên mayîn û ew kirin Tirk. Dewleta Tirk niha jî bo tirkîyê "nû" û xurt de ye. Kurdên ku zarokên wan yê leşker li Kurdistanê mirine û parêzgerên Kurd ku xwîna Kurdan rijandine û ji aliyê gerilayên PKKê ve xwîna wan hatiye rijandin, gav bi gav ji kurdayetiyê xwe bidûr dikevin û dikevin bin siya tirkîyê. Partiya faşîstên Tirk MHP bi drûsmeya, "ez Kurdim, lê Tirkim. Tirkbûn nasnameyek raser e û nasnameyek etnikî ifade nake" sal bi sal li Kurdistanê zêdetir bi cih dibe û bi Kurdan propagandaya tirkîyê dide kirin.

Terora dewleta Îran û bêdengiya dewletên rojava

Seyîdxan Kurij

Sirra liser kuştina politikvanên Kurd (ku bi destê rejîma îslamî hatine kuştin) hêdî hêdî radiibe. Demek berê wezîrê karê derve yê Îranê yê berê Eli Ekber Welayetî îtiraf kir ku rejîma îslamî li derveyî welêt êrişên terorîstî pêk anîye.

Welayetî got, di kuştina Dr. Qasimlo, Şapûr Bextiyar û ya Şerefkendi de tiliya Îranê heye.

Ligora nûçeya rojnameya Almanî Die Welt, kuştina serokê PDK-Î û hevalên wî rasterast bi talimata Rafsancanî ye.

Wek tê zanîn, di 13ê Tirmeha 1989an de heyetek PDK-Î bi serokatîya Dr. Abdulrehman Qasemlo li paytextê Avûstûrya li Vîyanayê hatibûn kuştin. Qasemlo bi nûnerên rejîma Îranê re hevdîtî dikir. Ligel Dr. Qasemlo û çîgirê wî Abdullah Qaderî û siyasetmedar Fadil Resûl ji hatin kuştin.

Liser kuştina Dr. Qasemlo û hevalên wî pir spekulasyon hatin çêkirin. Rayedarên dewleta Îranê tucarî xwedî li kirinên xwe derneketin. Ewana berê digotin, "me dixwest bi PDK-Î re lihev bîn. Hinek komên Kurd ku ji van hevdûdîtînan nerazî bûn. Wan Qasemlo kuştin."

Lê hê ji wan rojan de her kes pêdizanibû ku politikvanên Kurd bi talimatên dewleta Îslamî hatine kuştin.

Ber wê yêkê jî Kurdan hertim îdîa kir ku lipiştê vî kiriyarê terorîst de dewleta Îranê heye.

Jixwe kesê ku Dr. Abdulrehman Qasemlo kuştibû, gava li balafir-

geha Tehranê ji balafirê peya bû, rojnameyên Îranê bi sermanşetên xwe de „Vegera lehengekî“ nivîsîn û mizgînî dan alîgirên xwe.

Rejîma Îslamî sistematîk terorê dike

Rejîma îslamî ji roja yekê û virve li hemberî politikvanên mixalîf bi sistematîk teror bikartîne û hê ji ew teror berdeyam e. Bi sedan politikvanên Kurd û Îranî li derveyî welêt hatin kuştin. Ya herî balkeş, rejîma Îslamî li dewletên rojava, di bergeha demokrasiyê de van karên xwe yê terorîstî bicîh tîne. Mixabin heta niha tu dewlet li hemberî terora dewleta Îranê tişteki berbiçav nekiriye. Li Swêdê, Fransayê, Almaniyayê, Avûstrûyayê û dewletên din mixalîfên Îranê hatin kuştin, lê wan dewletan heta niha li diji rejîma Îslamî tu helwesteke berbiçav dananîne.

Mêrkujê Dr. Qasemlo Hecî Xafûr berê hat girtin, lê piştê jiber gefên dewleta Îranê hat berdan. Wek tê zanîn, Sekreterê giştî yê PDK-Î Dr. Sadîk Şerefkendi, berpirsiyarê partiyê yê Ewropa Fettah Ebdulî, endamê partiyê Humayun Erdelan û dostekî Kurd Nûrî Dehkurdî, di 17ê Îlona sala 1992an de li Berlînê, li aşxana Grêkî ya bi navê Mykonos hatin kuştin. Dadgeha Îdarî ya Berlînê di kuştina şoreşgerên Kurd de rola dîplomat û dewleta Îranê eşkere kirin. Dadgeha Berlînê, di biryara xwe ya roja 10ê Nisana sala 1997an de, diyar kir ku Serokê Komara Îranê û Serokê Rêberîya Olî (Ayetullah Xamenevî)

biryara kuştina van siyasetvanan dane. Dewleta Îranê di derheqa biryara Dadgeha Berlînê de ne razibûna xwe nişan da. Karmendên dewleta Îranê hatin Almanya û liser danûstandinên ticarî bi karmendên Almanya re qise kirin. Dewleta Îranê gef dan dewleta Alman ku pêwendiyên xwe yê ticarî qut bikin. Karmendên Almanya "licem me dadgeh serbixwe ne „em nikarin têkilî karê dadgehê bin" gotin. Di dawiyê de herdu dewletan pirsgrêkên xwe yê dîplomatîk û ticarî bi awayekî çareser kirin. Wek tê zanîn piştî desthilatdarîya Hûmeynî virve, Îran bû şirikê ticarî yê herî baş yê Almanya.

Parlamanterê Avusturî Peter Pilz sirra jiser kuştina Dr. Qasemlo radike

Wan rojên dawiyê liser kuştina Dr. Qasemlo û hevalên wî agahdariyên pir balkêş tînin belavkirin.

Li gora nûçeyê rojnameya almanî Die Welt, parlamanterê Avûstûrî Peter Pilz (hevalê Fadil Resûl e û ev 16 salin lêkolînên xwe didomîne) derxist ku talimata kuştina serokê PDK-Î û hevalên wî rasterast bi devê Rafsancanî ye.

Siyasetmedar Peter Pilz, ew 16 salin dixebite ku mêrkujan derxîne ber dadgehê. Peter Pilz niha gihîştîye encamekê û ew hêvidare ku biserkeve. Ew dibêje; "Li cem min îfadeya şahidekî heye, ew dibêje ku biryara kuştina gorîyan ji teref Fermandariya Parêzgerên Şoreşê hatiye girtin. Fermandarî bi serokatîya Rafsancanî, Mohsen Rezayî û Mahmûd Ahmednîşad

pêk hatiye."

Peter Pilz jibo vî karê terorîstî konkret serokê Fermandariya Parêzgerên Şoreşê (Pasdaran) Mohsen Rezayî û serokê Şaredariya Tehranê yê niha Mahmûd Ahmednîşad sîcdar dike. Ew herdu niha bi Rafsancanî re namzetên serokatîya dewleta Îranê ne.

Pilz dibêje ku şahidê wî rojnamevanek e (D) û têkilîya wî û vî rojnamevanî Serokmarê Îranê ê kevn Benî Sadr pêk anîye. Ev rojnamevan niha jî Îranê derketiye.

Nasir Teqîpor yek ji berpirsiyarên kuştina Qasemlo û hevalên wî ye. Teqîpor berî ku bê kuştin zanibû ku ew dê rojekê were kuştin; lewra wî ji hevalê xwe re behsa wê meselê kiriye. Nasir Teqîpor jêre gotiye, "Eger ez vegeim, belav meke, lê eger ez hatim kuştin vî nûçeyê belav bike". Piştî demekê ew li başûrê Îranê di avê de fetisî hatiye dîtin. Dîsa Pilz dibêje ku wan înforsiyonên Teqîporî yê di derheqê awayê kuştina Qasimlo û hevalên wî de, gîhandine Îstixbarata Avûstûryayê û Îstixbaratê jî ev agahdarî piştrast kirine.

Ligori îfadeya şahidê Peter Pilz di sala 1998an de buroya Serokatîya Dewleta Îranê (wê demê serok Haximî Rafcanî bû) talimatak da "Pasdarên Xwedê. Ligori vî talimatê divê serokê PDK-Î Dr. Abdulrehman Qasemlo bihata kuştin. Çimkî PDK-Î jibo dewleta Îranê wek talûkeyeke herî mezin dihat dîtin.

Sayta Goya News liser Kuştina Dr. Qasemlo rapo-

rek bela kir

Dîsa demekê berê Sayta Goya News di vî derbarê de raporek belav kir. Ew rapor jî gotinên Peter Pilz piştrast dike.

Ligori vî raporê, fermana vî karî ji aliyê Xamenevî hatiye dayîn û ev bi destê Haximî Refsencanî gihîştîye Mohsen Rezayî. Wî jî ew gîhandîye Fermanderê Sûpahê Qudis û ew şandi guftûgoyê li gel Qasemlo. Berpisê vî kiriyarê Nasir Teqîpor bû.

Di vî raporê de ji devê şahid (D) îfadeya Teqîpor wisa hatiye nivîsandin: "Şanda Kurdî di 28-30 Çiriya Paşîn 1988an de li Vîyana çend caran cîh û dema civînê guhertin. Koma terorîst dawa li şandiya guftûgoyan kir ku civînê dirêj bikin, ta fersendek baş bidest wan keve. Ew kiryar di kathejmarayê yê paşnîvro (13.00) de bidest wan ket, ku yek ji endamên şanda guftûgoyê bi navê Mustefa derî vekirî hişt, û ez û Eskerî bê tu asteng em çûn cihê guftûgoyê û em berbi serokê PDK-Î Qasemlo, Qadirî û kesê sêyem navê xwe Fadil bû çûn, û me gule biser wan de barandin û hersê kuştin. Jiber ku cihê civînê tarî bû Ceferî Şahrûdî (endamê grûpa guftûgoyê) jî birîndar bû. Min û eskerî ewna lichî hiştin û em ji Vîyanayê derketin.

Wek tê zanîn Polisê Avûstûrya Hecî Xafur û yekî din girtin, lê liser gefên dewleta Îranê piştê ew herdu hatin berdan.

Hecî Xafur niha serokê hêzê veşartî yê polis e. Ew di xaniyê televîzyona dewletê de kar dike û televîzyonê kontrol dike.

Karesata 9ê Hezîranê ji bîr nabe

“Kuştina xwe qebûl kirin, lê xeber û gotinên ne di cî de ji bo Barzanî negotin”

Mustafa Çortayî

Gelê Kurd di dîroka xwe de gelek rojên zor û karesatên mezin dî-

tine, lê belê karesata 9ê Hezîranê û bûyerên ku wê demê qewimîn, wê tucaran li Başûrê Kurdistanê neyên jibîr kirin.

Yek ji nivîskarên Kurd yê n me-

zin, Şêx Mihemedê Xal di beşê sêyem yê kitêba xwe de (Naley Derûn) bi vî awahî karesata ku 9ê Hezîranê dest pê kiribû û ta 13ê Hezîrana sala 1963an domandibû

dinivîsîne, “seet 4ê sibehê, li bajarên Silêmanî Kerkûk û Hewlêr çûn û hatin hat qedexa kirin û telefonên malan hatin birin. Kesekî hay ji yê din tune bû. Xelk di

malên xwe de ji tirsê re qurmiçî bûn. Bajarê Silêmanî 41 seetan bû bajarê bédengiyê. Di wê wextê de ji sedî 75ên malbatan bê xwarin û vexwarin mabûn. Eger rojane ji bazarê nekiribana, xwarin tune bû. Bi carekê re, ji her aliyekî dest bi gullebaranê bû, dengê top û mitralyozan tevî hev bû. Ji pêncî aliyên ve leşker û serbazan bi ser malan de girtin û dest danîn ser çek û zilaman. Li pêşiya her malekê 3-4 cemseyên leşkeran rawestiyabûn û bi mitralyozan êrişî malan dikirin. Eger derî ji wan re nehata vekirin, ew bi zora çekê û gulebaranê diketin malan. Ji ber vê yekê zêdetirî 500 kesî hatin kuştin. Dema diketin malan, çî diketin ber wan zêr, pere û hertiştê bi nîrx talan dikirin û dest li ser datanîn. Her serbazekî 10 gustîlk xistibûn destê xwe û paşîla xwe tijî pere kiribûn. Ev yek li gel xeber, heqaret û lêdanê dihat kirin. Taxên derdora Silêmanî hemû dane ber guleyên topan. Di roja yekem ya vê operasyonê de ji 3 heta 4 hezar mirov hatin binçavkirin. Di nav wan de doktor, mamoste, hakim û serokê daîreyan jî hebûn. Ew pêxwas û bi kincên xewê birin û li tewleyên hespên leşkeran, li gel hespan zindan kirin. Tewleya ku cihê 40 hespî bû, 600 Kurd tê de avêtibûn ser hev. Di wê demê de 5-6 hezar kes jî ji tirsan re reviyabûn. Tiştê herî xerab jî ew bû ku xwarin nedidan wan 3-4 hezar girtiyan û ew mecbûr diman libên ceh û genim ji nav rêxa hespan bineqîn û bixwin. Ew li ser erdekî ziwa radiketin û tev bi nexweşiyê ketin, destava wan bû xwîn û zikê wan weke avê diçû. Piştî dû mehan ew hatin berdan, lê derket ku 86 kes jî wan bi dizî hatibûn kuştin û cenazeyên wan avêtibûn dol û newalan û segan ew xwaribûn. 3-4 gundiyan jî Başûrê Silêmaniyê bi çavên xwe dîtibûn ku destê mirovekî bi seet, di devê segekî de ye û dibê. Kesekî nikaribû li ser wê karesatê biaxive, yê ku diaxivin dihatin kuştin. Di wan 2-3 rojên operasyonê de serbaz û efseran bazar jî talan kirin, teyavê dikanên zêrker, qumaşfiroş û xwarinê şkandin û li erebeyên xwe barkirin û birin. Her di wê demê de bajarê Pêncewîn li gel 1200 malan, 12 mizgeft û 1250 Quranan hat şewitandin. Her tiştê ku kete ber destê wan jî talan kirin”.

Hêjayî gotinê ye ku gelek ji kuştîyan jî ber ku xeber û gotinên ne di rê de ji Melle Mistefa Barzanî re nedabûn hatibûn kuştin. Berî vê operasyonê bi 4 mehan li Silêmaniyê, li Dola Şêhîdan ku niha bi navê “Taxa Mamostayan” tê nas-kirin 750 kurd jî bi awayekî zindî hatin binaxkirin.

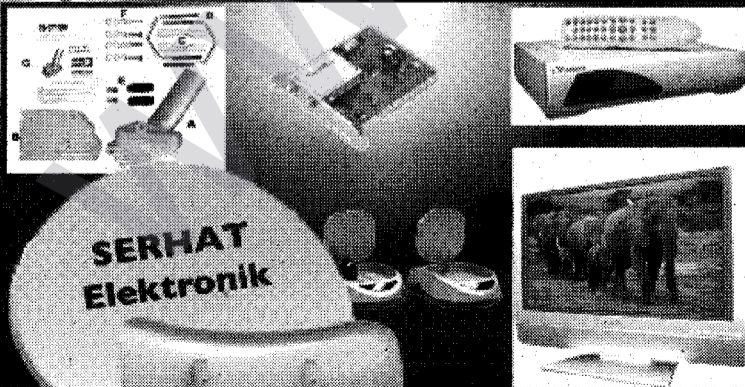
An- & Verkauf

SATELLITEN
Montage & Wartung
vom Fachmann

SERHAT Elektronik

SAT, PC, TV, HIFI
Telefon Technik
Küchen Geräte

NEUERÖFFNUNG

**SERHAT
Elektronik**

Bornheimer Str. 54 – 53111 Bonn

Tel.: 0228 945 57 57

Fax: 0228 945 58 69

e-mail: serhatelektronik@hotmail.com

Vexwendinek giştî

Kurdên ji Kurdistana Sûriyê yê nîştociyên herêma Nord-Rhein Westfalen a Elmanî we vexwendî kombûna jibo rêzgirtina şêhîdbûna Şêx Dr. Mihemed Maşuq el-Xeznewî dikan. Ev kombûn dê roja 12.06.2005ê li bajarê Herne lidarkeve û demjimêr 13.00 destpêbibe.

Navnîşan:

Dayin Festsaal

Werder Str. 53a

44628 Herne

Tel: 023239596090, 01719037424

Jibo agahiyên berfirehtir û beşdarbûna di xwendina gotaran de, tika ye peywendiyê bi Rêber Ferho re bikin:

Tel: 01791841875

Jibo şandina birûskan di rêya vê e-mailê re: kombuna_herne@hotmail.de

Şîr... berî her tiştî xweşik dike!

Vê rastiye Kleopatra ku bi şîrê keran banyo dikir, zanibû. Nofretet ji yek ji ew kesên ku 3000 hezar sal berê kerameta şîr keşkirî bû.

Gülsüm Işık

Şîr, yek ji girîngtirin xurikên (besin) mirov e. Ji ber ku şîr ji bo bedena mirov vîtamînen pêwisttirin di xwe de vedihewîne. Bedena me bi xêra vîtamînen di şîr de ne hucreyên xwe nû dike, pêşveçûyin (gihan) û regenera xwe didomîne û saziya xwe ya pênegirtinê (bagisiklik) xurt dike.

Gava şîr ji bo lênerîna (bakim) bedenê bi kar tê anîn, mesela banyoya bi şîr, gera xwîne parseng dike (dengelemek), hucreyên çerm nû dike û bedenê li himber nexweşîyan diparêze. Şîr ji bo nermkeriya (nemlendirme) wicût û parastina avzêyên (xwizî-salgi) ku wicût diparêzin dikare bikarbêanin. Şîr bi asid, mîneral, calcium, vîtamîn, şekir, rûn û sipiya hêkê çerm nerm dike, vedizelîne û dimenek xweş dide.

Hin gelek fêdeyên şîr hene.

Mesela, şîr çawa ku mîrên westiyayî zindî dike, cild ji zindî dike û vedijîne. Nîsbeta rûn ya di şîr de cild vedihesanîne (dinlendirme) û diparêze. Sipiya hêkê çerm vedizelîne û derketina tesîrên yextiyarbûnê bi derengî dixîne. Ji ber vê yekê şekirê şîr di çekirina mehsûlên kozmetik de wek madeyekî bingehîn bi kar tê anîn. Şîr wek mehsûlek lênerîna xwezayî hucreyên mirî nû dike û di cildê mirov de paqijiyek bingehîn pêk tîne.

Ji bo ku tu bi awayekî zindî û xweş dest bi roja xwe bike, fermo ji te re tarifek ji Peyama Kurd:

Banyoya şîr û hinguv:

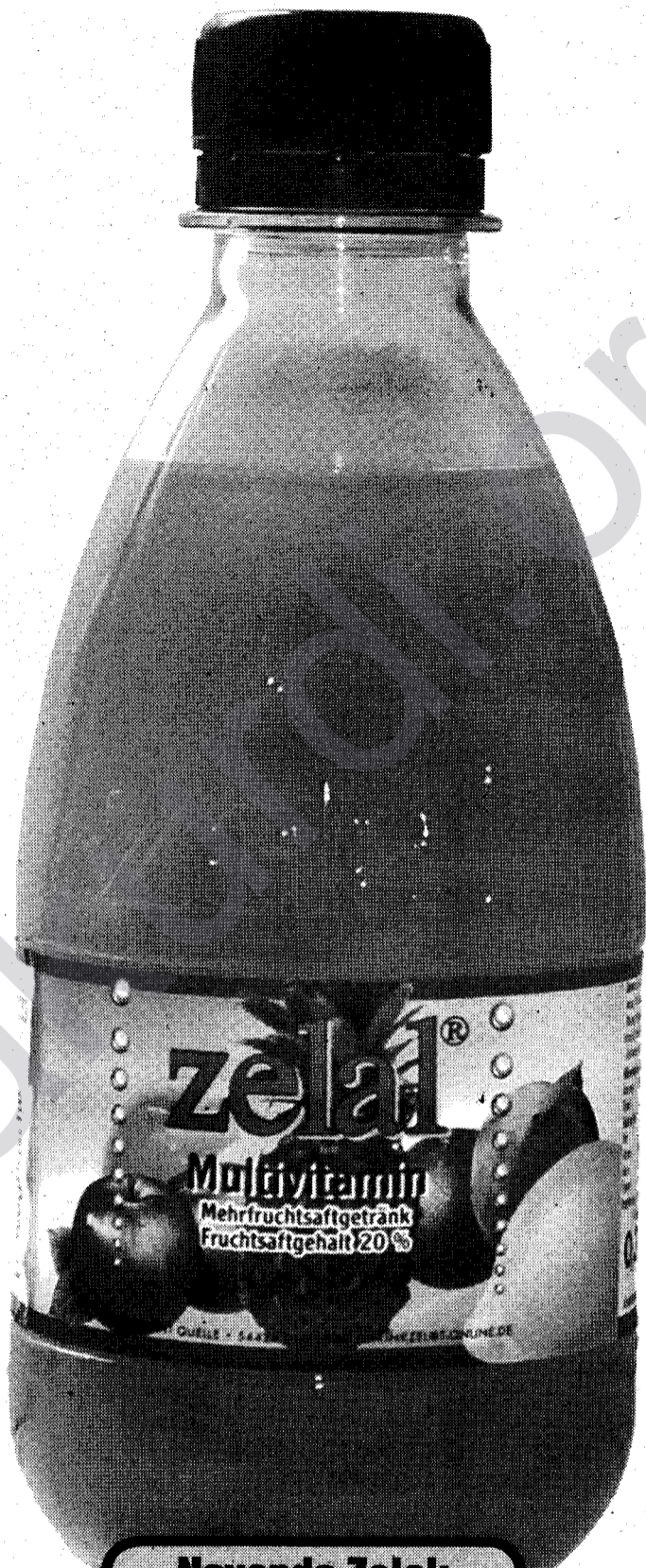
Ji bo banyoya şîr û hinguv pêwistiya te 1 qedeh hinguv, 1 liter şîr û 500 gram xwiya xwarinê

heye. Şîr piçeki bikelînin û hinguv bavêjinê. Li hevdu bixin û ji bo ku hinguv di şîr de bihele rawestin, Xwê bera nav ava banyoya xwe bidin û ji bo helandina xwê rawestin. Piştî ku xwê heliya têkelika (karisim) xwe ya şîr û hinguv ji bera nav avê bidin. Di nav vê avê de xwe 20 deqeyan dirêj bikin û rehet bikin.

Ger cildê te zuha û hisses be ji bilî hinguv tu dikare 1 qedeh zeyta zeytûnan ji bi kar bîne. Bi banyoyê wê ne tenê bedena te rehet bibe,

her wiha hemû hucreyên mirî ji bê paqij kirin û cildê te wê nerm û birqok xuya bike.

Bi hêviya rojên ku tu pir şîr vexwe û bi vî awayî tendurist bijî.

Navenda Zelal:
Trink-Zel (Köln)
Tel.: 0221 376 24 05

Baiyên Zelal

AKCAN GmbH (Hamburg)
Tel.: 040 723 402 96

LIZA GmbH (Berlin)
Tel.: 030 390 380 30

ESD Softdrink GmbH (Mannheim)
Tel.: 0621 318 76 70

TRINK-ZEL II (Düsseldorf)
Tel.: 0211 49 62 150

CAN GETRÄNKE (Essen)
Tel.: 0201 289 74 17-18

TRINK-SEM (Dortmund)
Tel.: 0231 981 86 23

HARRAN GmbH (Fellbach)
Tel.: 0711 592 08 64

CHAPLIN GETRÄNKE (Bremen)
Tel.: 0421 691 96 78

EURO-FRESH-FOOD GbR (Erfurt)
Tel.: 0361 26 27 516

TRINK-ZELI (Köln)
Tel.: 0221 977 63 11

NERGIZ
Tel.: 02562 22 168

Jinekolog, mîrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr.

Fatê Were Civatê

Şêxbat

qehpexaneyî bajari Selanîk e ke to wemû Zubeyde xanim bêjîyekan dênit bo malêt xom? Babkî min demançe kêşa belam ême pêkve bazdan bo derî malekan we êste êmin derbederem we nadzanîm çî bikem. Fatê xanim, min çî bikem qurbanekem?

Tewtew xanim / Berlin

Tewtew xanim, bi serî tû nadzanîm bilêm çî! Ême Kurdekan modern nabin kaka çî bikeyn! Ê tewtew xanimî gewende, tû boyî xo kurekî Alman dihênit malî xot, belam bo babkî xot jî keçek çawşîn nayênet hêê!? Bo dayikî xot jî xortekî taze nayênit hêê!? Egoîstî çak niye kaka! Êmin dilêm, biro bo dîskotekan, xortekî taze bo dayikî xot we keçekî çawşîn jî bo babkî xot peyda bikewe we pêkve biçin malêt xo. Ewçax babkî tû dengî xo naket we dayikî tû jî dê dilanê bigirit. Ger le dîskotekan xort we keçên taze zorbin, duliq-sêliq bibe bo dayikî û babkî xo. Bi serî tû ewçax dê dayikî û babkî tû bêjîtin "ûûû, tewtew xanim zêr e zêrrr!" Têgihîştî hey gewende!?

*

Selamunaleykum ya Fatê xanim. Ez mirovekî Heci me, ehlê xwedê me. Roja Înê ez çûm xutbê û min li Xoce guhdarî kir. Xoce ji vê dinyayê destpêkir û di axretê re derket. Ma çî got û çî negot! Cennet, cehennem, horî, bereket, fêkî, welhasilî kelim ev dinya liber çavê min reş kir. A herî balkêş digot "xwedêtaala wê li wê dinyayê 70 horî bide we!" Birastî vî tiştî timayî jî min re çêkir û av bi devê min xist haa! 70 horî yahoo! Piştî gotinên Xoce, ev dinya liber min bû wek cehnemê û hema rojek berî rojekê ez dixwazim herim nav horiyên xwe. Lê ez hîna di şikê û taswasê deme. Tu çî dibêjî, ma gelo tişteki wisa heye yan tune? Heci Silêmanê Timakar / Sêrtê

Lao Heciyo, timakaro, hesûdo! Bi serê te ger hinekan 70 zilam bidana min minê jî dev jî vê dinyaya derewîn berda û bifiryama haa! 70 horî yahoo! Kuro ehmeqo, ji Xoce re bêje "Xoce, ka ji kêrêma xwe tu berê jîna xwe bide min, bila 70 horiyên min jî tere bin yaboo!" Heger te nerî go Xoce jîna xwe da te, wî çaxî dibe go nîvrastîyek di horiyên de heye. Na heger jîna xwe neda te, zanibe go derewe û Xoce çavê xwe berdaye jîna te!! Hay jî xwe û jîna xwe hebe! Ji Xoce re ferq nake, doxîna wî sist e, bi serê te wê te û jîna te bide ber mikutan! Eman eman, zêde xwe nêzikî Xoce meke û hay jî doxîna xwe hebe! Jixwe heger doxîna te wek a Demokratîk Cîmhûriyetê sist be, mala te çû mîratê! Wê liser kezêba te bisekîne! De xwedê bi tere be!

fate@peyama-kurd.com

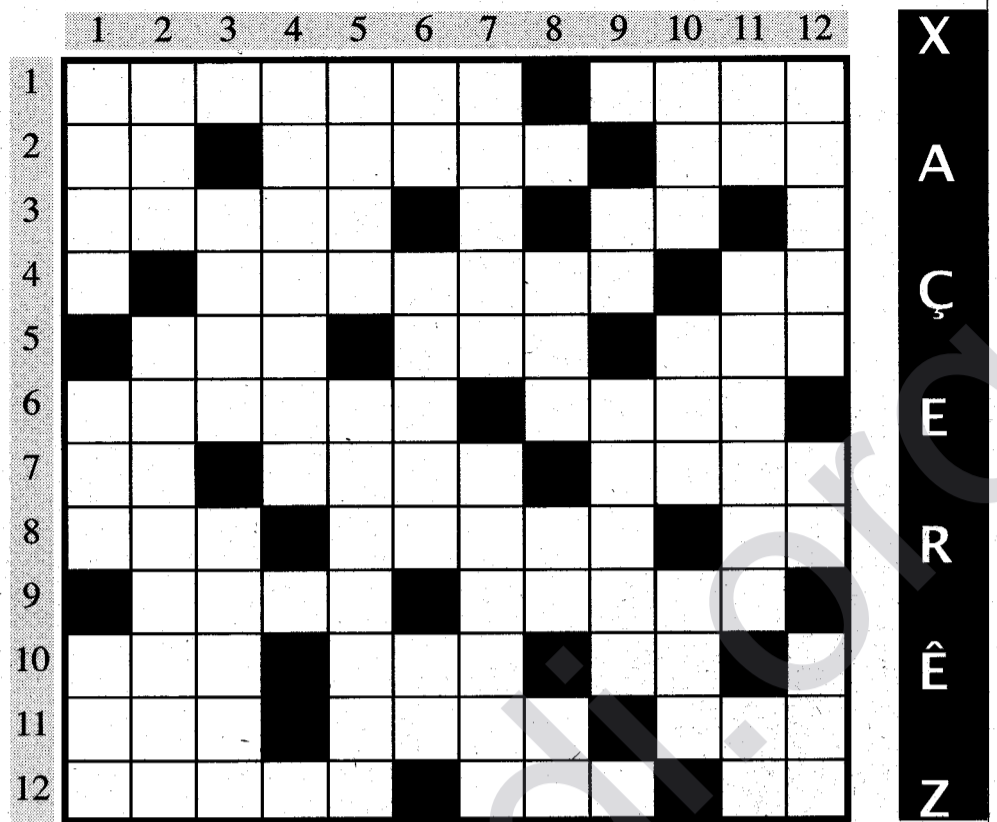
Bersivên hejmarê berê

Çeperast

1. Merwanî / zêf 2. Êşûelemgirt 3. Vîn / mozik / mî 4. Ar / janet / das 5. Namen / kamera 6. Man / larîma 7. Jingewr / na 8. Înî / ze / banke 9. Danhûr / çav 10. Dnala / rûberk 11. Aar / mli / be 12. Rs / serxwebûn

Serejêr

1. Mêvan / jîndarî 2. Eşîra min / nas 3. Rûn / manîdar 4. We / jeng / al 5. Alman / ezname 6. Neon / lweh / lr 7. Îmzekar / ûrix 8. Gîtar 7 brû 9. Zik / mîna / ble 10. Er / demançe 11. Îtmara / karbû 12. Îsa 7 devken

SEREJÊR

1. Ciwanî, dehşika mehîne / zehmet, teng, navekî jinan / baran jê dibare 2. Artêşa rizgariya Îrlandayê / Ava behrê / cûreyek masiyan / asimîle, tunekirin 4. Welatek 5. Hebû, xilas nebûbû / teşqe, qede û bele (paşûpê) 6. Bi soranî yek / nexweşiyek / kesê yekem 7. Di wênesaziyê de metodek / hepis, girtixane 8. Temen, jî / na, no / xwarina tûj, bi isot 9. Bûyerek xwezayî, hewa (paşûpê) / nivîskara jin 10. Bêziman, bêzar / şêwe, metod, şikil / şên, liserhev 11. Kesê yekem / welatekî Ereban / notayek 12. Fêkiyek / namûs, agir / heyv, mah, bûka sevê

ÇEPERAST

1. Merd, babaegît / dinya, cîhan 2. Roj, ronahî (paşûpê) / kera mê / serbest, hur 3. Sewalek, heywanek, mêrê mîhê (paşûpê) / nişana milletekî 4. Xwazgînizê bûkê, xêlî (paşûpê) / giş, tev, hemî (paşûpê) 5. Navbera çav û serî / bi Hollandî „bi xatirê te“ (paşûpê) / mamo, apo 6. Sazkar, afirmand / layiq, ruh, hêwî 7. Kûcîk, seg 7 tevlihev, girikî / navekî mêran 8. Jivir û pède / dilketinî, aşiqî / namûs, agir 9. Werîne, kanî (paşûpê) / giya, pincar û kulîlk 10. Wezîfe, kar / inkar, qebûlnekirin / destnîşaniyek 11. Sertipên wêne, yar, agir / şair, helbestvan teref, hêl 12. Zîyan, xisar (paşûpê) / zezewatek ji baqilan / vexwarinek

Remildank

Beran (21.03-20.04)

Hûn nikenî bêsebir in, lê hûnê di daxwazên xwe de biserkevin. Têkiliyên mirovî baştir bikin.

Mêzên (23.09-22.10)

Xwestekên xwe vençêrin. Enerjiya xwe biparêzin. Hinek nûçe wê we têxin heyecanê.

Garnêş (21.04-20.05)

Li aboriya xwe miqatebin, destê xwe li perê xwe bigrin. Çûn û hatina dost û balbatî dixuye.

Dûpişk (23.10-21.11)

Hûnê bi hin mirovên nû re hevdu binasin. Bi daxwazên xwe, xwe û dora xwe nexin zorê.

Cewî (21.05-21.06)

Bûyerên hisibîndiyê karin çêbibin. Têkiliyên dostanî û malbatî germtir dibin. Rehet bin.

Kevan (22.11-21.12)

Bûyerên zû û tevlihev karin çêbibin. Xwe ji herkesî re venekin. Nako-kîyên malbatî karin çêbin.

Kevjal (22.06-22.07)

Rojek bi kêf û enerjî ye. Rê li ber we heye. Bi hezkariyê/ya xwe re derkevin seyranê.

Kovî (22.12-19.01)

Hûn tro hissî û dîlzî in. Dibe hûn bi hezkariyê/ya xwe re beşdari şahiyên bibin û bi kêf bin.

Şer (23.07-22.08)

Hûnê di bin bandora hin bûyeran de bimînin. Lê bêhevî nebin û nekevin nav sergêjî û aloziyê.

Satil (20.01-18.02)

Moral û baweriya we zêdetir dibe. Hûnê bi hezkariyê/ya xwe û bi malbatê re rojên xweş biborînin.

Simbil (23.08-22.09)

Pêsketinên evîni dixuyin. Bala xwe berdînin ser mijarekê û bi destekî ranehîjin du zebeşan.

Masî (19.02-20.03)

Bûyerên îro wê we têxin heyecanê. Hûnê ji bo pêşerojê planên nuh bidin ber xwe. Aciz nebin.

Navenda Zelal:
Trink-Zel (Köln)
Tel.: 0221 376 24 05

Bayiyên Zelal

AKCAN GmbH (Hamburg)
 Tel.: 040 723 402 96

LIZA GmbH (Berlin)
 Tel.: 030 390 380 30

ESD Softdrink GmbH (Mannheim)
 Tel.: 0621 318 76 70

TRINK-ZEL II (Düsseldorf)
 Tel.: 0211 49 62 150

CAN GETRÄNKE (Essen)
 Tel.: 0201 289 74 17-18

TRINK-SEM (Dortmund)
 Tel.: 0231 981 86 23

HARRAN GmbH (Fellbach)
 Tel.: 0711 592 08 64

CHAPLIN GETRÄNKE (Bremen)
 Tel.: 0421 691 96 78

EURO-FRESH-FOOD GbR (Erfurt)
 Tel.: 0361 26 27 516

TRINK-ZELI (Köln)
 Tel.: 0221 977 63 11

NERGIZ
 Tel.: 02562 22 168

Parîs Hîlton dibe yek ji jinên herî navdar

Parîs Hîlton a ku ji paşnavê wê pêve tu taybetiyek wê tunebû, niha yek ji stêrkek herî navdar a cîhanê ye û daye ser riya markabûnê.

Rojnameya Ingilîzî The Guardian lêkolînek li ser navdarbûna Parîs Hîlton çêkir. Li gora rojnamê, çiroka bilindbûna Parîs Hîlton bi vî awayî ye:

Parîs Hîlton bi markayên cilên xwe, vexwarinên enerjîk û gellek karên din ji xwe re împaratoriyeke kar ava kiriye û vê dawiyê xwe ji tev livî karî kir! Hîlton dibêje "heçê ku 200 hezar dolarî bide min, ezê 20 deqîqan di partiya (şahiya) wan de xwe nişan bidim!" Ji aliyê din, Parîs Hîlton şîrîka „Clûb Parîs“ a li Orlandoyê ye û amadekariyê dike ku li Las Vegas, Mîamî û gellek bajarên din ji xelesa Clûbên Şevê veke. Herweha Parîs Hîlton çavê xwe berdbû lîzîtkvaniya sinemayê ji û di filîmê tîrsê "House of Wax" de rol stendibû.

Parîs Hîlton li ser navê xwe parfum derxistine û niha ji dixwaze di piyasa kozmetîka jin û mêran de cihê xwe bistîne. Wekî din Hîlton, xwedîya marka cewher, cil û çanteyane jî. Hîlton bi van hema têr nabe, niha ji dixwaze bi navê xwe xeletên Otêlan veke. Di çapemeniyê de Parîs Hîlton wek "mekîna peratê binavkirin."

Şêrîn Perwer:

„Kirin heta mirin“

Hunermenda navdar hêja fiêrîn Perwer bi stranên xwe yên ciwan di dilê Kurdan de xwedî cîheki taybet e. Bi dehan stranên fiêrîn Perwer wek flerabê çiqasî kevn bibe bila bibe, tîsteki ji qîmeta xwe wînda nake, berevaji bêtir bi qîmet dibe. Di nava axaftina xwe de me ji fiêrîn Perwer re pirsî sirra huner û helwesta wê ya welatperwer pirsî, wiha bersiv da: “Kesatiya min deng û rengên min dixemilîne. Ez tenê dengbêj nînim. Ez welatperwerek Kurdim, ez rewşenbîrek Kurd im.” Berî rêwîtiya xwe ya baflûrê Kurdistanê Peyama Kurd pê re sohbetek kir.

Peyama Kurd: Tu mirovek hunermende, Kurdek rewşenbîre û xwedîya jiyaneke pîr dewlemend î. Tu li rojava ji dayik bûye?

Şêrîn Perwer: Belê ez li bajarê Qamişlo hatime dinyê, malbata me bi eslê xwe Omerî ne û ji gundê mercê, girêdayî Mêrdînê ye. Lê dûre malbata me derbasî Libnanê bû û min heta lîseyê xwendina xwe li wir kir. Ez piştê hatim Almanya. Di destpêkê de diviyabû ez bêm Fransayê. Gorbihuşt mamoste

Kamiran Bedirxan li Beyrûde mamosteyê min ê zimanê Kurdî bû. Wî gelek jimin hez dikir, bê dunde bû û ji min re got ku li Zanîngeha Sorbon li Parisê ezê bûrsekê ji tere peyda bikim. Tu yê li mala min wek keça min bi min re bijî, jina wî Fransî bû û însanek gelekî birêz bû. Ger tu bi halê me razî bû, liser seran û liser çavan. Min gelekî ji edebiyatê hez dikir û min dixwest li Fransayê beşekî edebî bixwînim. Lê mixabin bêşansiya me Kurdan e, Dr. Kamiran Bedirxan di sala 1978an de jiyana xwe ji dest da. Ew wek bavekî min bû, min gelekî ji wî hez dikir. Piştî wefata wî min biryar da ku neçim Parisê. Min got madem ku ew ne li wire ezê berê xwe bidim derek din. Bi alikariya hin hevalên niştimanperwer û Partiya Demokrat a Kurdistanê divê ez biçûma Almanya yan ji Sovyetê. Min jixwe re Almanya hilbijart û hatim vî welatî. Min li vir ji etnolojî xwend. Li vir bêtirî ez ketim nav kar û barên hunerî û niştimanî, ez beşdarî festîvalên netewî û navnetewî bûm.

Tu kengî zewicî û çend zarokên te hene?

Ez di sala 1983an de zewicim. Du keçik û lawikekî min heye, Gulan Zîn, Lorîn Germîn û Tîrêj Firat.

Em te wek hunermend û rewşenbîrek ku bi gelek zimanî zane nas dikin. Tu bi çend zimanan diaxifî?

Min li Amerîka bi Îngilîzî, li Almanya bi Almanî, li Libnanê bi Erebi xwend. Û bi Fransî ji zanim. Ger em Kurdî ji liwan zêde bikin ez bi pênc zimanan dixwînim û diaxifim.

Wek însanek pîrzimanzan, tu ji Kurdî hez dikî û tu di dilê xwe de cîheki çawa ji Kurdî re vediqetî?

Fonetîka Kurdî gelekî nazîke, gelekî ciwan e. Ligor dîtina min ger ev şerd û mercên siyasî yên ku zorê li Kurdî dikin nebûna, wê zimanê Kurdî yek ji yên pêşketitir bûya. Zimanzan jibo zimanekî xweş behsa çend pîvanan dikin. Yek ji wan ewe ku wexta mirov diaxive, divê daîreya devê mirov zêde fireh nebe. Wexta bi Kurdî tê axavtin lêvên mirov ji 2 santîman zêdetir venabe.

Bi qandî em dizanin heta niha tu du cara hatiye Tirkîyê û başûrê Kurdistanê..

Belê di sala 1990, 1991an de du caran hatim. Piştê ji hatina min qedexa kirin. Ez bi delegasyonê Ewrûpî re çûbûm, li balafirgeha Îstanbûlê ez girtim û ji min re gotin vî carê tu bi xêra Ewrûpiyan xilas dibe, lê divê tu qet carek din nêzîkî vanderan nebe. Peyvên nexweş ji min re kirin, pasaporta min li erdê xistin.

Jiyana te ya muzîkê çawa destpêkir?

Min di biçûktiya xwe de pir ji pirtûkên rengîn hez dikir. Jiber ku rewşa mala me gelekî tenik bû her pirtûkek min dixwest bidest min nediket. Gelek siyasatvan û rewşenbîrên Kurd wek Nûretîn Zaza, birayê wî Dr. Nafîz, Cîgerxwîn, Ekrem Cemîlpaşa, birayê wî Qedri Cemîlpaşa, Dr. Kamiran Bedirxan û Xanima wî bi mêvanti dihatin mala me. Şeva ku wê mevanek ji wan bihata mala me, bavê min ji min re digot: “Keça min îşev xwe zîrek bike. Ger tu ji wan re strana Ey reqîb an felek felek bêjî, ez soz didim te ku sibê bi te re biçim sûkê û pirtûkek rengîn bi

dilê te ji te re bikirim.” Êdî ez bilez diçûm ber neynikê û min heta êvarî ta hatina wan dest bi xwendina stranên dikir.

Mûsa Anter wê demê bi navê “keça Kurd” nameyek ji te re nivisandibû..

Belê Mûsa Anter di sala 1991an de piştî konsera li Îstanbûlê bi heyecan hat cem min, ez maçî kirim û got, “bila çavê min ronî be keça Kurd, Şêrîna min. Tu li welêt stranên Kurd û Kurdistanê ji me re dibêjî”, dû re domkir û digot, “keça min di wextê me de, di dibistanê de em zarok bûn, mamoste dihat bê sebeb û bê sûc şeqam li paş hustuyê me dixist. Me bi çavên xwe dipirsî, ka me çi kiriye ku tu li me dixî? Û wî bersiva me dida: Jiber ku hûn bi Kurdî diaxivin. Îro ji Şêrîna min bê tirs tê nav cergê Tirkîyê û bi Kurdî di derbarê Kurdistan û azadiya gelê Kurd de stranên dibêje. Tu her bijî, lê ez rica dikim tu gelekî şiyarî xwe be, Tirk gelek pîsin, te dikujin” Carekê wek biranînekê nameyek jibo min bidest nivîsandibû û digot: “Keça Kurd, me di jiyana xwe de gelek zahmetî, tade û tahletî dîtiye. Loma ji me

gelek pêwistî bi Şêrîniyê heye. Biji Şêrina Kurd. Apê te Mûsa."

Di zarokatiya te de gelek şexsiyetên girîng dihatin û diçûn mala we. Te ji wan kesên ku di dîroka Kurdan de rolek balkêş lîstine kê naskir?

Min liyor navê Kamiran Bedirxan got. Ji yê iro dinav me dene û ji yê ku jinav me êdî koç kirine min gelek kes naskir, wek Qedrican, Ekrem Cemil Paşa, Cigerxwîn, Dr. Nûre'îdîn Zaza, Ziya Şerefxan ma'mostê min yê zimanê Kurdî bû, Apê Musa Anter û gelekên din..

Di derheqa Ziya Şerefxan de çi di bîra te de maye?

Wexta min Ziya Şerefxan naskir, ez pir biçûk bûm. Wî li Beyrûdê kursên zimanê Kurdî dida zarokan, ez jî yek ji şagirtên wî bûm. Ez di heftê de du caran diçûm cem wî. Wî gelekî ji min hez dikir û digot, "tu yê rojekê ji rojan bibe yek ji wan stêrkên Kurdistanê." Ev gotinên wî baweriya min bi min re xurt dikir. Ez wan gotinên wî tucarî jibîr nakim. Şexsiyeta wî ya Kurdperwer her di bîra min de ma.

Te bi dengê xwe xizmetek hêja jibo çand û hunera Kurdî kiriye, kasetên te ket her malek Kurd. Lê dûre te xwe piçekî sûnde vekişand..

Gotinek pêşiyên me dibêje, "Kirin heta mirin". Ev xebata pîroz, ev baweriya pîroz, ev xelata pîroz belkî di jiyane de min jixwe re hilnebijartibe, di destpêkê de jibo min hatibe hilbijartin jî ez gelekî jê bawerim, ew di xwîna min de ye. Tu wan berde jî ew me bernade, ev jiyana me ye. Ez naxwazim jiyana min, jiyane beradayî be. Ez dixwazim jiyana min jiyane bi armanc û bi hedef be. Lê di jiyana însên de qonaxên wiha derbas dibin ku, tu lixwe vedigere, tu rûdinê û temaşe dikî, ji destpêkê û heta niha tu li xwe dinêrî. Min nedixwest ku xwe her dubare bikim. Min dixwest gelek tişt bi giştî, bi gelemperî bibînim û bixwînim. Zanabûn jibo min gelekî girîng e. Jibo her karekî jî wext divê. Min kengî wext hebe resiman çêdikim, beşdarî şevan dibim. Lê vegera min a xwe jibo min gelekî girîng bû. Min jixwe re digot, "Şêrin de were ez te bibînim û em ligel hevdu biaxivin". Min ev pêwist didit. Piştî vê pêvajoyê min xwe dît an nedît ez nizanim.. İcar mirov bifikire ku Şêrinê dev ji huner berdaye ev ne rast e. Min tucarî xwe dîrî doza gelê xwe nedîtîye. Ger wiha xuya be jî jibo ku karekî moderntir pêşkêşî gelê xwe bikim e. Wek şerabek sor, çiqasî kevn be qîmeta wê zêdetir dibe. Bi tecrubeyan dixwazim her xebatên çêtir bikim. Astengên me jî pir in, ligel hertiştî em liberx-

we didin.

Em zanin ku niha CDyek te hazir e, wê kengî derkeve?

Ev pirsek diravî ye. Ez dixwazim ev CDya min bi teknikek gelekî baş derkeve. Berê bi imkanên kê m em derbasî studyoyê dibûn, yanê bi tembûrekê, bi daholekê.. Lê niha wiha nabe. Hewceye ku ciwanên me guhên xwe bidin Michael Jack-

son û Madonna û Tarkan bila guhên xwe bidin Şêrin Perwer. Bi şeweyek nû em çima wan teşwîqî guhdarkirina muzîka kurdî nakin?

Em te wek resam jî nas dikin. Ev maceraya te çawa destpêkir?

Çîroka min û reng dîr û dirêj e. Di zarokatiya xwe de ez diçûm bin da-

rekê rûdiniştîm û min bi saetan jixwe re li erdê dinêrî, rengê axê gelekî bi xweşa min diçû. Min li wir xwe wînda dikir. Min wiha dest bi çêkirina resim kir, lê mixabin heta niha min çêkirina resim jixwe re nekir kar. Car carna ez hisên xwe bi rengan radixim ser kaxizê.

Tu nafikire ku li pêşengehêkê

rêsimên xwe jî pêşkêş biki?

Hunera deng di nav Kurdan de bêtir balê dikşîne. Şewekarî zêde eleqayekê nabine. Jibo karên wiha lobiyeke rewşenbîrî divê. Bêguman Picasso, Von Gogh resamên gelekî mezin û tabloyên wan bi milyonan dollar tînin frotin. Lê hin resam jî hene, heta belkî rismên wan çêtir be, ji aliyê tu kesî nayên naskirin û tabloyên wan gelekî erzan diçin. Jiber ku lobiyeke lipîşt wan nasekinin.

Jiber ku lobiyeke wiha lipîşt me tunenin, em tenê bi serê xwe û imkanên xwe nikarin jibin barên wiha rabin.

Em te wek xwendevan baş nas dikin. Niha Şêrin çi û kê dixwîne?

Ez ji xwendina pirtûkên di derbarê psikoloji û biyografiya însên hez dikim. Jiyana ew mirovên ku di beşa xwe de bandor kirine û tesîr li ser guherandina civatan kirine bala min dikîşin e. Ez dixwazim zarokatiya wan, pêwendiyên wan bi xwe, bi malbat û civata xwe re nas bikin ku bigihêjim sedemên serkeftinên wan.

Ger tu siyasetvanekî Kurd binav biki wê kî bê bîra te?

Cihê her rêberekî Kurd taybetî ye. İhsan Nûrî Paşa, Şêx Seîdê Piran, Seyîd Riza, Şêx Mahmûdê Berzencî, Qazî Mihemed û Mele Mistefa Barzanî. Her yek ji wan stûnekî malê ye.

Navbera te û nivisandina helbestan çawaye?

Carna ez xwe lê diceribînim. Lê heta niha min helbestên xwe neweşandiye.

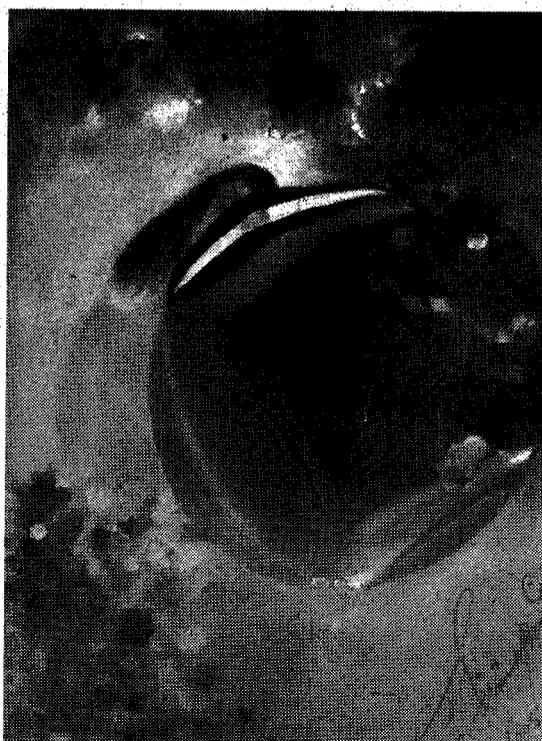
Mijara jin û jiyane bala min dikîşîne.

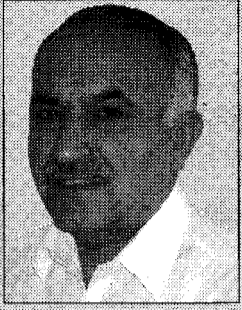
Tu rewşa jinên Kurdan çawa dinirxîne?

Jinên Kurd jiber sedemên ku ji me hemyan re diyare,, fîrset nedîtîye ku şexsiyeta xwe bijî, qebiliyetên xwe raxe ber çavan û di civatê de rola heq kiriye bilîze. Heger jina Kurd qîmeta xwe binase, heger xwe biwestîne, heger liberxwebide ez bawerim di her warî de wê berhemên gelekî delal û hêja biafirîne. Ligel hemû astengiyên, jinên Kurd jibo rizgariya welatê xwe û azadiya gelê xwe karên balkêş jî kirine û dikin.

Tu rewşa başûrê Kurdistanê çawa dinirxîne?

Her niştimanperwerê xwedî ujdin pêwiste vê dewleta Kurd wek çavê xwe biparêze. Em hemû Kurd mecbûrin hewl bidin ku sinorên vê dewleta xwe berfireh bikin. Siyaseta Birêz Mesûd Barzanî û Birêz Celal Talabanî dimeşînin siyasetek pir pîroz e. Miletê Kurd qurbanên mezin daye, bi rastî ew hêjayî jiyane birûmet, demokrat û azad e.

Selim Çürükaya

Mehkema

Roja Panşeme ez ha Düsseldorf de, ûca de yew meh-kema esta. Di serî cuwa ver Bremen de yew piyerdaiş bi, serê yew devijî ma şikiya.

Ez wazena no dewijî ma bidî sinasnayîş.

Des serî cuwa ver yew birayî ey bi. Namê ey Aydın bi. O erebîstan de xebitiyen.

Ûca gurê xo ca verda, ûme Bekka, bi gerilla, şî kueyanî Erzurum û yew serra pey kişiya. Cenazayî ey ûmê dewê ma. No birayî ey o qic îtiya Almanya de bi. O wext de kitabî mi veciyabi, ey bin ra kitabî mi nêwend. Resimî mi keyeyî ey de aleqneyabi, ey resimî mi dirnabi û eşti. Ey va ke ez şîna qesas birayî xo gena.

O şî...

Des serra pey mi eşnawit ke o remawo. O hêverî şîbi İran.

Birayî ey yo pîl xeber da mi, va:

Selîm ma sebikerî?

Mî birayî ey ra va:

To pers kerd o çîney ra remawo?

Birayî ey va:

O vûno Avdilaho Urfayîj teslîm bû, nê zi hê vatê ey kenî, ez îtiya sebikerî?

Mî zi va:

Şiyayîş rahatib, la ûmiyayîş zuaro.

Merdimî ey çend serrî xebitiyay, zuar bela o ûme resa îtiya. Ûmiyayîş ey sey yew film o.

O hêverî pê lîngan ûme Gewer, ûca xo kerd nêweş, pê nasnameyî birayî xo şî nêweşxane. Nêweşxaneyî o erşawit Diyarbekir. O îta ra şî dew de xo nîmit. Cuwa pey ey name birayî xo ser yew pasaporto sexte viraşt. O wext ke İzmir de nişt teyara, tepîşiya, la çend rojî bacê verra diya.

Ey xo re yewna pasaporto sexte viraşt. Ey waşt şüero İran, ûca ra biyero îtiya. O Bazîd (Dogu Beyazît) de tepîşiya, hîrê aşm hepîxane de mend. Hîrê aşma pey o verra diya, ûme İstanbul. Pey re o ûme ukrayna û hewt aşm ûca de mend. Penî de o ûme resa îtiya û îltîca kerd.

Yew roj o ho çarşiyê Bremen de gereno, new- des kesî pê daranî girdan dûnî pîrye, serrê ey şiknenî. Çend serrana pey ey tepîşiyayî.

Ez şîna vinena dê nê kam î? Dê inan çîney ra ina kerd?

Çolîg de hanc erd lerza

Çolîg - 6î na aşm sehet 10,50 de Çolîg de goreyî peymeyî rihtera 5,7 derce yew banlerz bi. Merkezî nê banlerz zi navçeyî Çolîg Kaniya Reş o.

Kaniya Reş û Çermê de hendê 50 ten

bi darbice. Brîndar şawiyayî nêweşxaneyî Kaniya Reş.

Tayê dewanî Kaniya Reş de banî rîciyayî. İnsanî tersan re nêftanî binî bananî xo de rakuirî, ê tebera kuwenî ra.

Dewijanî dewê Zuvêr dewletra perê bananî xo girotî

Xarpêt - 51 dewijî dewê Pali Zuvêr dewlet ra heta nika 1,5 trilyon TL perê girotî. Zuvêr yew dewê 200 keye ya. Banî dewê Zuvêr serranî 1990 de bi destî leşkeranî amêbî vêşnayîş.

Dewijanî dewê Zuvêr serrê 2000 de samed ke zerarî xo dewlet ra bigerî, serrê dabi dadigehê Xarpêt re. Bi tekoşîna huquqî a derg û dila dewijan tezmînat girotiş kerd heq.

Se ke dewlet dest ci kerd zerarî dewijan bido, ê 150 keye yo bin zi sere da

dadigeh re. Cuwa pey dewanî Pali re hendê 882 keye samedî tazmînata sere da dadigeh re. Wezirtiyê karanî zerrî samedî her bana maxsîmum 20 Millîar TL tespît kerd.

Nê 6 aşmanî peyinan de piyerê bajarî kurdan re hendê 22.500 kesî samedî tazmînata serre da dadigeh re. Wextî sere piyerdaiş 27.07.2005 de qedeno. Tenê banî ke bînatê 9î Tirmeh 1987 ra heta 30 Teşrin 2002 amê xirabe kerdiş, samedî inana pere diyeno.

Senfonîya Dihok Amed de veciyayî verî temaşekerdoxan

Amed - Heftêkû viyert çarçevê festivalê Amed de Enstîtuuyî kultur ê Dihok kayî xo yê bi namê „Senfonîya Çaxî“ peşkeşî temaşekerdoxan kerd.

Kayî „Senfonîya Çaxî“ salonê şano ê belediya Amed de ame kaykerdiş. Rejîsorî no kayî Fehmî Selman o.

No kay nêmen sehet rûmeno û bi kurmancî û soranî yeno kaykerdiş.

Kay de hêna zaf kostum û dekor balî temaşekerdoxan ûnt. Kaya pey rejîsor û kaykerdoxan temaşewanan de sohbet kerd.

Kilmxerber

Kurdan Qamişlo de seredaritwe

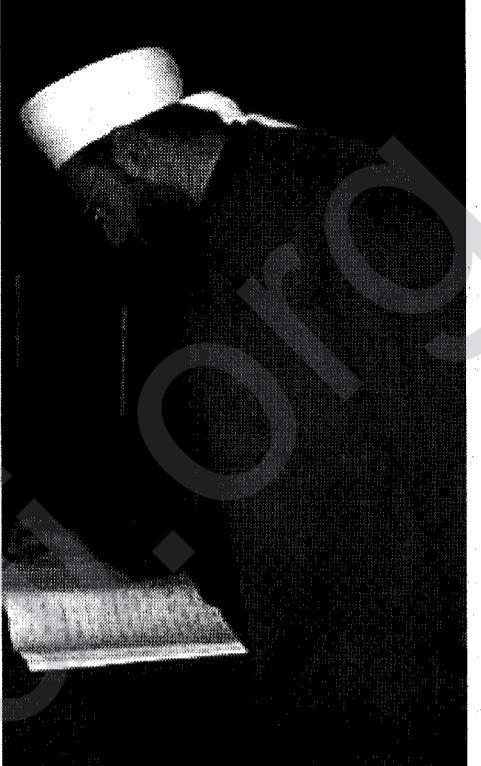

Foto: Alan Kobani

Qamişlo - Gazî kerdişî Partiya Azadî ya Kurd li Sûriyê (bi yewbiyayîşî Partiya Çep a Kurd li Sûriyê û Partiya Hevgirtina Gel a Kurd li Sûriyê neyaya rue) û Partiya Yekîti ya Kurd li Sûriyê ser, 5î Hezîran de bi des hezaran kurdî Qamişlo de veciyayî serî kuçeyan. Kurdan ina kiştîşî Şêx Mehemed Maşûqê Xeznewî protesto kerd.

Îta de hêzanî emniyetî sûriye erîş berd kurdan ser û tayê kesî bi darbice û polesî suriye zafî kurd zi tepîştî, tê berdî. Zafî mehleyanî kurdan de xetî telefonan amê birnayîş. Hezî rejimî suriye nêverdenî kurd şuerî waharî dikananî xo vêci. Ereb û Baasiyan zaf dikanî kurdan talan kerdî.

No protesto de cîniyan zi ca girotib. Hêzanî rejim zaf cîni kurdan zi darbice kerdî. Zafê brîndaran tersanî xo ver nêşî nêweşxaneyan, keyeyan de yenî dermankerdiş.

Cuwa pey veciya orte ke poles îşkence keno xortanî ke bindestî inan de yê.

Kurdistan de karî awankerdişî rumenî

Kurdistan - Kurdistanî Azad de aşmê kanûn 2003 ra hetan nika 765 projeyî awankerdiş amê plankerdiş. Samedî ca ardîşî nê projeyan 718.514.896 Dolar abiryayî.

Nê projeyan ra 731 bi rayerî îhale diyayî şirketan û 6 proje zi gereka biyerî îhale kerdiş.

Sereko bêtalih, mergo trajedîk, şehîdo nemir

SEÎD ELÇÎ(2)

M. Selîm Mûrad

Odeme Turkiya de TIP (Partiya Xebatkarani Turkiya) û Kurdîstan de PDKT estbiy. Kurdîstan de mîyanî her di partîyan de hem reqabet û hem zî yew ittîfaqo zimnî bi, her di partîyan zaf cayan de pîya kar kerdîyen. Mitingani Rohilatî (Doğu Mitingleri) de PDKT û TIP tede xebitîyên. Verbî zulm û zordareya dewleta tirk, bîlxesa verbî „zulmî qomandoyan“, Kurdîstan de zaf cayan de mitingî virazîyey. Nê mitingî hetî PDKT û TIP û dima zî DDKO ya (Doğu Devrimci Kültür Ocakları) amên organize kerdiş. TIP paşt dên nê mitingan û tede ca girewtên. Kadroyani DDKO Mitingani Rohilatî de aktif rol girewtên. Turkiya de DEV-GENÇ çî bi, Kurdîstan de zî DDKO o bi. DDKO, eke merdim komelanî mahaliyan hesab nêkero, nêmeyê seserrê 20in de Kurdîstan de organizasyono verên o legal û demokratîk o. PDKT bin ra sazkerdiş DDKO de ardim kerdên. KDPT sey yew partîya nimitki (illegal) ya siyasî û DDKO sey yew organizasyono legal û demokratîk tarixê ma ya nîzdî de zaf yew cayo muhim geni.

Seîd Elçî merdim roşnîr û zanaye, serekî şarî (xelqî) xo bi, xebat û muçadele de vernîyê şarî de bi. Hol yew xetîb bi, xîtabetî ey heyecan û cesaret dên merdiman. Mitingani Rohilatî de xeberdarî xo ya bi „Sonda Mirinê“ (şîrî rehmetî avûkat Faîq Bûcaqî), yan zî bi şîarê „Bexê nêr ji bona kêr!“ peynî ardên. Seîd Elçî, Mitingî Silvanî (13.08.1967), Mitingî Dîyarbekirî (03.09.1967) û Mitingî Sêwregî (24.09.1967) de qalî kerdî. Mitingî Sêwregî a pey cezayê mehkema 49an ra surgunî Kutahya bi, yew deme uca de mecburî îqamet kerd.

Dişmen Seîd Elçî û partîyê ey dima bi, piye dima raporî şîn resên Anqara. Devlet hancî geyrên ke yew çare veyno. Gerek xeberdarîyanî Mitingani Rohilatî, gerek xebat û faliyetanî bînan ra, Seîd Elçî û embazî ey zaf rey ameyî girewtîş û tewkîf bîy.

28ê çele 1968 de dewleta Tirk Dîyarbekir sey merkez qebul kerd û çend bacaran de PDKT ser o operasyon viraşt. Seîd Elçî, Şakîr Epözdemir, Ömer Turan û Dervîş Akgül (Dervêşê

Sado) zî te de 16 hîmdar, aza û terefdarî KDPTyî tepîşîyey. Program û destûrnameyê partî zî amey girewtîş. Dewleta Tirk, tersey ke nê welatperweran Dîyarbekir de mehkema bike-ro, coka „asayîş kerd behane“ û nê merdimî surgunî Antalya kerdî, mehkema Antalya de dest pêkerd. Dadgehê Cezayî a Giran a Antalya (Antalya Ağır Ceza Mahkemesi) eleyhî Seîd Elçî û embazanî ey de bi îddia ke „awankerdiş û idarekerdiş PDKT“ dewa kerd a. Dadgeh, Seîd Elçî û embazanî ey rî ceza giran waştên.

Dadgehê Cezayî a Giran a Antalyayî de Seîd Elçî û Şakîr Epözdemirî pawitişo siyasî (siyasi savunma) kerd. Seîd Elçî bi xo na dewa ra yew serr ceza girot, cezayê xo Antalya de pawit, sibat 1969 de hepis ra vicîya.

Tiya de ez wazena kilmkî (özetle) behsî yew belgeyo muhim û tarixî bikerî. No belge siyasî pawitişî dewayê Antalyayî yo. No belge no nezdi de sey kitabî bi namê „Siyasî pawitişî TDKP“ ame vilakerdiş. Nuştixî no kitabî Şakîr Epözdemir o.

No belge de derg û dila qalê kurdan, behsî tarixê kurdan û Kurdîstanî benî. Şertî siyasî, ekonomîk û komelkî ey Kurdîstanî tehîl benî. Zulm û zordareya ke Kurdîstan de esta vacêna. Programî PDKT xal bi xal, bend bi bend îzah beno, armanc û hedefî partî dîyar benî, heqî milî û demokratîk ey milê kurdî rêz benî û peynî de zî rayîrî çareserkerdişî mesela

Seîd Elçî egîr û cesur yew merdim bi, merg ra nitersên. Ey verbî dişmenî „Sonda Mirinê“ wendibi, şîarê ey „Bexê nêr ji bona kêr!“ bî.

vaciyeno. Her çiqas tede têna îmza ya Şakîr Epözdemirî esta zî, eslê xo de no belge, pawitişo siyasî yo pêroyî ey dewayê PDKT ya Antalyayî yo. Merdim no belge de armanc, hedef, program û waştîşî PDKT hîna rind sinaseno.

Wexto Seîd Elçî Kutahya de surgun de bi Seîd Kırmızıtoprak (Dr. Şivan) û Bînbashi Şevket Turan zî Çanakale û cuwa pey Isparta de surgun de bî. Nîzdî ra eleqeyo siyasî ey her di Seîdan o wext virazîya. Wexto Seîd Elçî hepsî Antalyayî de bi Dr. Şivan çend rey şî Seîd Elçî hepis de ziyaret kerd. Bi pêşniyaz û teşvîkî der û dormalî, Seîd Elçî, Dr. Şivan û çend embazî ey şawitî Kurdîstanî Başûrî (Güney Kürdistan).

Cûnta faşîst ya 12ê adare ya 1971 dima Seîd Elçî reyna bi mehkûm, İdareyo Orfî (Sıkı Yönetim) geyrên ci. Cûntaya pey zaf kadroyî DDKO û azayî PDKT ameybî tepîştîş, Dîyarbekir û sewbîna hepsan de bî. Dewlet, Seîd Elçî dima bî. Ey qerarî xo da ke şîyero Kurdîstanî Başûrî. Aşmê gulana 1971 de Dîyarbekir ra vicîya şî Batman, uca ra zî şî Nusaybîn, rehberey Mehemedê Begê (Mehmet Akay) de da sinor ri

şî binî xetî (Kurdîstanî Sûriye). Uca de PDKS (Partiya Demokrat a Kurdanî Sûriye) û çend merdimanî welatperweran de eleqe (têkîlî) roney. Waştên vîyero şîyero Kurdîstanî Başûrî (Iraq). Her çiqas taye merdiman va, „Rewş (durum) musait nîyo, ma niwazenî ti şîrî!“ la ey qerarî xo dabi. Torî Mehemedê Begê ya Sûriye (Qamişlo) ra şî Zaxo. Uca de şî keyeyî Osman Gazî ke Serekî Beledîyayê Zaxoyî bi. Seîd Elçî waştên rewîr Dr. Şivanî veyno, mesela (dibendey) hal bikero. O wext Dr. Şivanî partîyê xo viraştî bî, Seîd Elçî û partîyê ey rayîrî xo ser o sey yew astengî (engel) dîn. Heta Seîd Elçî bi ajanê ya tirkan, partîyê ey zî yew partîya peymendey (gerici) dîn. Dr. Şivanî waştên nê astengan orte ra wedaro.

Dr. Şivan û embazî ey Behdînan de mintiqayê Qûmrî de mendên. Dr. Şivan ame Zaxo, ey û Seîd Elçî keyeyî Osman Gazî de yewbînan dî û pîya şî Qûmrî. Şîyayîş o şîyayîş bi, Seîd Elçî reyna peyser anigeyra.

Dr. Şivan zanaye, roşnîr û zekî bi, la heto bînan a bencîl û ihtîraskar yew merdim bi. İdeoloji de „nijadperesto çep“ (ulusal solcu), siyaset de pragmatîk, pratîk de „fukocî“ bi.

Dr. Şivan û di azayî polit buroyê partîyê Dr. Şivanî qerar girewt, 25ê hezîrane 1971 de, Seîd Elçî û Mehemedê Begê gulebaran kerdî. Birayî Dr. Faîq Savaşî (Faik Savaş, Dara Hênî ra yo) Abdullatif Savaş eşnaweno ke hemşerî ey Seîd Elçî amo,

wazeno şîyero ey veyno. Abdullatif Savaşî, Iraq de mederese de feqîyey kerdên, yanî xo rî wendên, eleqey ey bi mesela çinebî. Wexto şîno Qûmrî, semedo ke xebere kîştîşî Seîd Elçî teber nivceyîyo, ey zî nanî gulana vera kişenî.

Mergî Seîd Elçî, no mergo trajedîkî, şarî ma û çar parçeyanî Kurdîstanî de welatperweran ser o zaf tesîr kerd. Cigerxwîn şîrî xo (Şîna Seîd Elçî) de wina vatên: „Ey heval Elçî ey heval Seîd/Ji bo azadî tu bûyî şehîd“

Seîd Elçî egîr û cesur yew merdim bi, merg ra nitersên. Ey verbî dişmenî „Sonda Mirinê“ wendibi, şîarê ey „Bexê nêr ji bona kêr!“ bî. La çî xeyf û mixabin ke bi destî dişmenî ya nîye, la bi destî embazanî xo ya, ame şehîdkerdîş. Sereko bêtalih bi, mergî ey zaf trajedîk bi, la Seîd Elçî yew şehîdo nemir bi!..

Merdimo zerrpak û fedakar, şexsiyeto milî û siyasî, sekreterî PDKT Seîd Elçî, tarixê kurd û Kurdîstanî de nika ra cayî xo giroto.

Seîd Elçî wayîrî hîrê qijan (yew keynek û di lajekan) bi.

Dîpnot û çime yî

Ez eşken vajî ke no nuşte, yew ozetî nuştîyî Nedîm Cihatî yo. Nuştîyî Nedîm Cihatî, Niştîman hûmarê 19in de neşr bîyo. Nuşte bi tirkî yo. Wendoxî, ê ke nieskenî (besenêkenî) kirdkî (zazakî) biwanî û fehmn nikenî, eşkenî no nuşte ra feyde veynî. Heme çimeyî (kaynaklar) ney nuştîyî mino ke wendoxî wanenî uca de estî. Çime û referansi bîni zî çêr de yî:

1) Nedîm Cihat, TKDP'NİN KURUCUSU VE BİRİNCİ SEKRETERİ/FAİK BUCAK, Niştîman, hûmar 18, 1991 Swêd.

2) Nedîm Cihat, T-KDPN'İN KURUCULARINDAN VE PARTİNİN İKİNCİ SEKRETERİ/SAİT ELÇİ, Niştîman, hûmar 19, rîpelî 15-19, İlon 1991, Swêd.

3) TKDP/KUK ŞEHİTLER ALBUMU, Wêşanên Niştîman, Swêd 1992.

4) Zinar Soran, DDKO, Armanc, hûmarî 164, 165, 166, 167. 1996 Swêd (Kurmanckî)

5) Zinar Soran, PARTIYA DEMOKRAT A KURDISTANA TIRKIYÊ (PDKT) (1965-1970), Armanc, hûmarî 173 (1996), 174 (1997), 177-178 (1997), Swêd. (Kurmanckî)

درامانوسانی بیهان

مههدی مهید بای

٢٥- تیئسی ویلیامز

Tennessee Williams

درامانوسی به نوابانگی ئەمەریکی تیئسی ویلیامز، لە مانگی مارس ١٩١٤دا، لە شاری کۆلۆمبیا و لایەتی میسۆری ئەمەریکا لە دایکبوو. لە سالانی ١٩٣١ تا ١٩٣٣ لە زانکۆ میسۆری دەخوینت، لە هەمان کاتدا دەست بە نووسینی شیعەر و کورتە چیرۆک دەکات. ماوەیەک بە هۆی گرتی ئابورییەوه دەست لە خویندن بەر دەدات و لە کارگەیک پیلادوروستکردندا لەگەڵ باوکیدا دەست بە کار دەکات و لە کاتی رەخساردا خۆی بە نووسینەوە خەریک دەکات. لە سالانی ١٩٣٦ تا ١٩٣٧، دووبارە بۆ زانکۆ دەگەڕێتەوە و خویندەنەکی ئەواو دەکات. پاشان ژیان ناچاری دەکات لە ریسۆرانیک فەرەنسیسیکاندا دەست بە کار بکات. یەکەمین شانۆنامەی بەناوێکی پیکادانی فریشتەکان" لە مانگی دێسەمەری ١٩٤٠دا، لەسەر شانۆی شاری "بۆستن" پیشکەش دەکەیت. لە سالانی ١٩٤٥ تا ١٩٤٧، شانۆنامەی "باخی ئاژەلی شووشەیی" بۆ ماوەی سێ مانگ لەسەر شانۆی شاری شیکاگۆ و پاشان بۆ ماوەی یەک سال و نیو لەسەر شانۆی شاری نیویۆرک پیشکەش دەکەیت و لە هەردوو پیشکەشکردندا، سەرکەوتنێکی مەزن بە دەست دەهێنێت و ویلیامز نوابانگی ئەدەبی بەلاو دەهێت. لە سالانی ١٩٤٧ تا ١٩٤٨، شانۆنامەی "ئۆتۆبیسینکی بەناوی چێژێردن" لەسەر شانۆی باریمۆ لە نیویۆرک پیشکەش دەکەیت. لە هەمان سالدا شانۆنامەی "هاوین و دووکەل" بۆ یەکەمین جار لە لایەن گروپی مارکۆ جۆز لە شاری دالاس لەسەر شانۆ پیشکەش دەکەیت. لە شانۆنامەکانی تری ویلیامز ئەمانە خوارەوین:

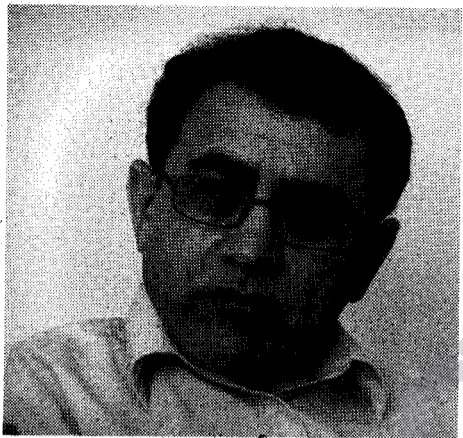
- ١- شانۆنامەی "خالی گۆلی سور"
- ٢- شانۆنامەی "پشیلە سەر بەلەخانەی گەرم"
- ٣- شانۆنامەی "نامە عاشقییەکانی لۆردەکان"
- ٤- شانۆنامەی "لەگەڵ من وەک باران بدو"
- ٥- شانۆنامەی "لەناکاو هاوینی رابردوو"
- ٦- شانۆنامەی "هاوینی گەرمی درێژخایەن"
- ٧- شانۆنامەی "سلاو بێرتا"
- ٨- شانۆنامەی "منداڵی جوانکی"
- ٩- شانۆنامەی "بەلەندی شیرین و تەمەن بچوک"
- ١٠- شانۆنامەی "شەوی ئیگوانا"
- ١١- شانۆنامەی "فارگۆنی پر لە پەموو"
- ١٢- شانۆنامەی "رووی کێژۆلەیک پیروز"
- ١٣- شانۆنامەی "گۆلی شیبوری"

تیئسی ویلیامز مەزن، لە سالانی ١٩٨٣ تا ١٩٨٤، دلی لە لێدان دەکەوێت و مەل ئاوا لە هونەر و ژیان دەکات. ■■■

کتێبه‌که‌ی سه‌رۆکی هه‌ریم...

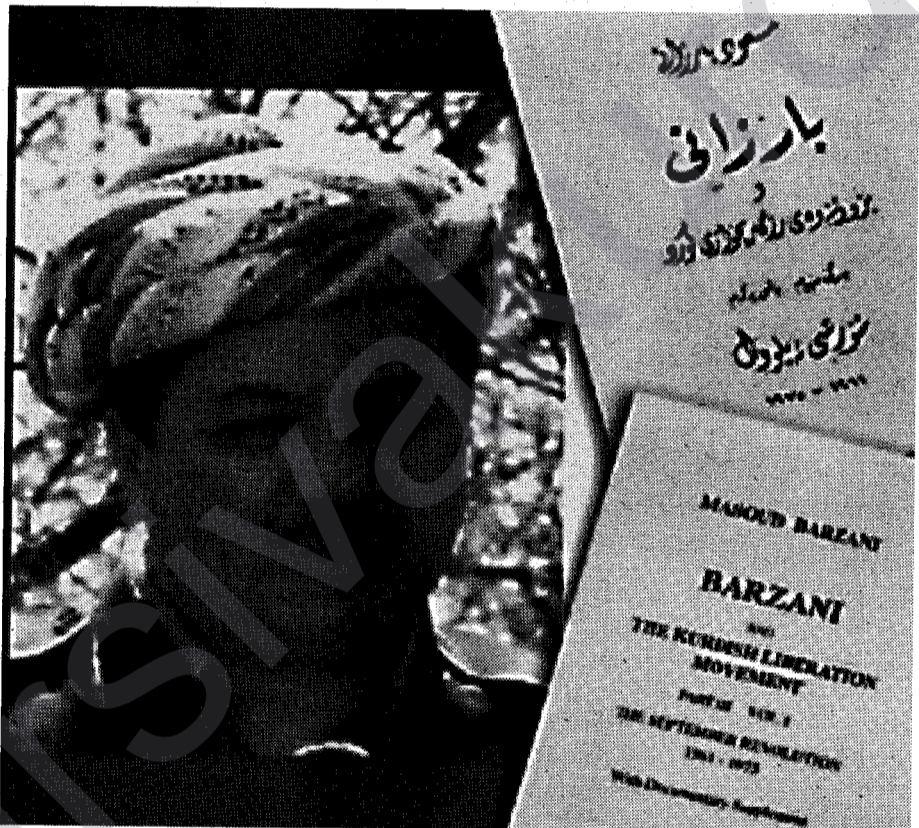
بە عەس ئەمانی بوو، بەلام دیموکراتی نەبوو. بە عەس بۆیە ئەمانی بوو، تا دەسلاتی پیاوانی ئایین بۆ خۆی زەوت بکات. دەسلات لە پیاوانی ئایین سەندنەوه، جیاکردنەوهی ئایینە لە دەولەت، بەلام دیموکراتی نییە، کاتیک دیموکراتی سەرور دەبێت کە دەسلات لای نوێنەرانێکی میلیتەت بێت. ئایا جەعفەری کە ئاخواندیک بۆینباخ لە مەل، دەبێت چاوەڕێی ئەوەمان لێیان هەبێت، ئایین لە دەولەت جۆی بکاتەوه و عێراقیک دیموکرات دابمزرینت؟ من قەت پێم وا نییە، ئاخر ئەوە نەک هەر چەک لە شانی خۆ دامالین، خۆکوشتنیشە. مەسعود بارزانی هەر لە ٢٠ ئایاری ١٩٦٢ هەوا و ئا هەر لە هەشت نۆ مانگیک دواي هەلگیرسانی شۆڕشی ئەیلوولەوه، دەبێتە پیشمەرگە و تا نسکۆی شۆڕشەکش هەر پیشمەرگە دەبێت. ئەوەی نووسەر چالاکانە لە شۆڕشەکشدا بەشداربوو و نزیکی هەمیشە لە نزیکی رێبەری شۆڕشەکشەوه بوو، وەک ئیشی نووسینی کتێبەکی بۆ ئاسان کردوو، کاریکی وایشی کردوو، بێلابەن نەبێت، بەلکۆ لە دیدی پارێ و بارزانییەوه، سەرئێش کێشەکان بەدات و تەنانەت هەندیک جار پاساویش بۆ ئەو هەڵانە بەهێنیتەوه کە شۆڕش تێیان کەوتوو. نووسەر دەلێت: (شۆڕش شتیکی لە خۆوهبوو، لە پەر و بێ ئامادەکردن و نەخشە بۆ کێشان ئاگرەکی هەلگیرسا) "٨٧" من پێم وایە ئەمە لایەنیک گەشی شۆڕشی ئەیلوولە، ئاخر شۆڕش و راپەرینە رەسەنەکان، خۆرسکانه و بێ پلان بۆ دانان لەنێو جەماوەرەوه سەر هەلەدەن. ئەو بزوتتەوانەکی کە ئەم حیزب یان ئەو کۆمەڵە ئەفسەر نەخشەیی بۆ دەکێشن، شۆڕش یان رابوون نین، کۆمەڵە یان یاخیبوون. ئەوەی ئیبراھیم ئەحمەد و تالەبانی لەنێو شۆڕشی ئەیلوولدا نەخشەیی بۆ کێشا، چونکە نەشۆڕش بوو نەرابوون، بە جاشایەتی کۆتایی هات. لە پاییزی ١٩٦٢دا کە لەشکری عێراق پەلاماری هێزەکانی بارزانی دەدات، ئیبراھیم ئەحمەد نەک هەر بە مانایەوه ناچیت، نەک هەر بۆ کەمکردنەوهی گوشار لەسەر ئەو، لە قۆلکی دیکەوه سوپای عێراق سەرقال ناکات، بەلکۆ دەیت بۆ لە زەویدانی پشتی ئەو، پێوەندی لەگەڵ عیسا پێژمانی گەورە ئەفسەری ساواکدا دادەمەزرینت. پێوەندی نیوان شۆڕسی ئەیلوول و ئێران، لەو رۆژەوه دەستێن دەکات کە ئیبراھیم ئەحمەد بۆ لاوازکردنی شوپێتی بارزانی، هانا بۆ پێژمان دەبات. سەرۆختی کۆفرانسیسەکی پدک لە ماوەت (١٩٦٤/٤/٤) لەسەر خواستی ئیبراھیم ئەحمەد بەسترا

ئۆرگینالی کتێبەکه بە عەرەبی نووسراوه، من ئەگەرچی بەراوردەم لە نیوان عەرەبی و کوردییەکهدا نەکردوو، بەلام گەواهی دەدەم، ئەمە یەکەمین جارە کتێبیک هێندە گەورە و گران لە عەرەبییەوه، بە زمانیک هێندە بالا و پەوان، تەرجومە کوردی کرابیت. من کە بە پلە یەکەم، زمانی نووسین جیگە یابەخمە، ئەوه زمانی جوان بوو، کاریکی کرد، ئەو کتێبە درێژە بە ماوەیک کورت بخوینمەوه. زۆر سوپاس بۆ ئەندامانی ئەو لیژنەیک ئەم کتێبەیان کردوو بە کوردی، ئاخر زۆر چێژم لە زمانە پوارەکیان بینی. ئاخر ئەگەر بارزانی چرای کەسکی بۆ ئۆتۆنۆمییکەکی بێ کەرکۆک هەلکردبا، شۆڕشی ئەیلوول هەر تووشی نسکۆ دەهات؟ ئێران پەتایەک بوو بە جۆریک بە جەستە ی شۆڕشی ئەیلوولدا بلاووبوووه، شۆڕشی نیمچە ئیقلیح کردبوو، بەلام شەر بە گوشاری ئێران هەلەنگیرسایەوه، ئەگەر بارزانی بیری لای قازانجی خۆی بووایە، دەتوانی بەهاری ١٩٧٤ لەگەڵ بەعسدا سازش بکات، وەلئ ئەو لە پێنای کەرکۆکا قوماری بە چارەنوسوی خۆی کرد. بۆیە دەبێت ئەو هەلۆیستە ی بە گەورەترین سەرورەری بۆ تۆماربکێت. لە روانگی نووسەری کتێبەکه، بارزانی بۆیە دواي ریکەوتننامە ی جەنابری ئای ناداری ١٩٧٥ بریاری وەستاندن شەری دا و کۆتایی بە شۆڕش هینا، چونکە ویستی گەلەکی لە بەلایەکی ترسناک بپارێزیت، کە هیچ گومانی لەوه نەبوو تووشی دەبێت، ئەگەر چی بەو

مەهدی مەهدی

کتێبیک لێنن هەیه، ناوی "مارکسیزم و کۆمۆنیسم" هەلگەراوه، یە، کە بێرەوه رێبەکانی ئەحمەد بانێخیلانیم خویندەوه، (١) چونکە لە زۆر جێدا رەخنە ی لە بەهائین نووری گرتبوو، پێم گوت (ئەبو سەرباز کتێبەکه کە راستگۆیانە نووسیت، دەبوو ناوی "بێرەوه رێبەکانم و بەهائین نووری هەلگەراوه" بووایە) هەر لەم روانگەیکەوه بەرگی سینیەمیش لە کتێبەکی مەسعود بارزانی کە بۆ باسکردنی شۆڕشی ئەیلوول تەرخانە و لە زۆر جێدا باسی "جاشەکانی ٦٦" ی تێدا دەکێت. هەق و ابوو ناوی (شۆڕشی ئەیلوول و جاشەکانی ٦٦" بووایە. مەسعود بارزانی بە درێژایی کتێبەکی، بە (جاشەکانی شەست و شەش) ناوی ئەوانە دەهێنێت کە لە شۆڕشی ئەیلوول جیابوونەوه و لە بەکرەجۆ گیرسانەوه. ئەم (جاشەکانی) یە، ناتۆرەیک یان جێنۆیک نییە، ئەو دایهێنابیت، دەربرینیکە خۆرسکانه لە نیو جەماوەردا سەری هەلداوه، هەر گروپ و لایەنیک لە نیوان کورد و رۆژی داگیرکاردا، سەنگەری دووهمیان هەلزاردیت، جەماوەر بە (جاش) ی نیوزەد کردوو، (٢) لە روانگەکی مەسعود بارزانییەوه، (ئیبراھیم ئەحمەدی مامۆستای دووکەرتایەتی، کە داھینەری جاشایەتیە لە ریزی رۆشنیراندا، بە هەق شیای "نازانوای" جاشرۆشنیرە و کورد بۆیە ناتۆرەیک جاشی شەست و شەش دواي تاخمەکی خست، تا لە جاشەکانی تر جۆی بکێتەوه، (٣) نووسەر پێی وایە، جاشی شەست

کارە، نوابانگی خۆی و میژووی خەباتیستی خستە مەترسییەوه. "٢٣" ئەگەر برۆا بەم لیکدانەوه یە نووسەر بەکەین، پێویستە بریاری سەختی چەکفریدان کە جۆریک بوو لە خۆکوژی، بە مەزنتەرین قوربانی بۆ بارزانی تۆماربکەین. شیای گوتە ئەو سەرۆختە بارزانی پیرەمیزدیکە ناساگی ٧٢ سالە بوو. "٢٢" دواي پێنج مانگیک لە هەلگیرسانی شۆڕشی ئەیلوول، کۆمیتە ناوەندی پارێ، لە شوباتی ١٩٦٢دا، لە هەوادان کۆ دەبێتەوه و (دیموکراتی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان) دەکات بە دروشمی ناوەندی خۆی. "٨٨" و "٨٩" من پێم وایە ئەوه دروشمیک چەوت بوو، ئاخر هیچ مەرج نییە دیموکراتی لەگەڵ سەرەلاندنا، یان تەنانەت بە جیگیربوونیشی خواستی نەتەوهیک بەدەست، بە لای ئۆتۆنۆمییدا خۆی بنوینت، دابین بکات. دێرینترین سیستەمی دیموکراتی لە ئاسیادا، سیستەمی فەرمانرەوایی هیندستان، کەچی هینشا لە سایە ی ئەو دیموکراتییەدا، خەلکی کشمیر قەلاچ دەکێن. لە ئیسپانیای دیموکراتییدا، هینشا "باسک" مەکان بە مافە نەتەوهیکەکانی خۆیان شاد نەبوون. هەنووکەش کە کوردی باشووری کوردستان بە هیوا، لە عێراقیک دیموکرات و فیدرالدا بە مافە رەواکانی خۆی بکات، هەمان هەلە ی سەرەتای شۆڕشی ئەیلوول دووبارە دەکاتەوه. ئەوه نییە ئیبراھیم جەعفەری نەک بە کردوو، تەنانەت بە قەسەش برۆای بە عێراقیک دیموکرات و فیدرال نییە! تا ئیستا کورد هەر ریکەوتننامەیک لەگەڵ هەر داگیرکاریکی کوردستاندا مۆر کردبێت، بەهائی ئەو قەلەمە ی نەبوو کە ریکەوتننامەیکە ی پێ نووسراوه، ئاخر داگیرکاران هەرگیز وەفایان بۆ ئەو گەت و بەلێتانه کە بە کوردیان داون، نەبوو. ئەگەر چی دیموکراتی بە بێ ئەلمانییوون هەبوونی نییە، وەلئ دیموکراتی زادە ی ئەلمانییوون نییە. عێراقی سەرۆختی

و شەش کاری هێندە دەزویان دەکرد، جاشی کزن لە چاوە ئەماندا لە فریشتە ی خاویز دەجوو. "٢٥" بۆ نمونە: عومەر دەبابە و عەلی عەسکەری کە دوو فەرماندە ی جەلالی بوون، بە نۆرە هەر جارە ی بێکیان سنوای بەلەفری جەنگی دەبوون و شوپێی حەسانەوه ی پیشمەرگەیان پیشانی بەلەفروانانی لەشکری بەعس دەدا. "٢٦" فەریق روکن ئیسماعیل تايە نەیمی دەنووسیت: (ئەو زانیارییانە ی بە هۆی تاخمەکی جەلال تالەبانییەوه، دەهاتن بزمان، وردبوون و سوودیان زۆر بوو. "٢٧" هەر بۆیە سەرۆختی ریکەوتننامەیکە ی ٢٩ هوزەیرانی ١٩٦٦ (مەرجیک وەفدی شۆڕش، دامالینی چەکی جاشەکانی ٦٦ دەبێت) "٢٨" کە رۆژی بەغدا مەل بۆ ئەم مەرجە نادات، (شەر لەگەڵ سوپادا دەوستیت، بەلام لەگەڵ جاشەکانی ٦٦ هەر بەرەوام دەبێت. "٢٨" کتێبەکه بە هەردوو بەرگەکی هەزار و سەد لاپەرەیکە و سائیک بەر لە ئیستا بە شیوہیک نایاب، چاپ کراره، وەلئ پێ دەچێت لەبەر ناسکینی هەلومەرجەکه، بلاوکردنەوه ی دوا خرابیت، تا ئەوه بوو لە هەژدە یەمین پیشانگە ی کتێبی نیو نەتەوه یی لە تاران، کە لە نیوان ٤ ی ئایاری ٢٠٠٥ دا بەرێوەجوو، نیشان درا و (لە هەموو کتێبەکانی دیکە ی دەزگای ئاراس کە لەو پیشانگە یدا نیشان درابوون، زۆری لێ فرۆشرا) (٤) باسکردن لە شۆڕشی ئەیلوول و باسکردن لە رۆلی رێبەری شۆڕشەکه، دوو شت نین یەکیکن، کتێبەکه بە سەرکردەوه ی شۆڕشی ئەیلوول و رۆلی رێبەرەکی هەر لە سەرەلاندنییەوه تا نسکۆی دواي نایەت، بەلکۆ درێژە ی دەبێت تا بارزانی کۆچی دواي دەکات. من هەموو ئەو کتێبانەم خویندوونەوه کە دەربارە ی شۆڕشی ئەیلوول، یان گۆلان و نۆی، نووسراون، پێم وایە ئەم کتێبەکی مەسعود بارزانی لە هەموو ئەو کتێبانە ی پیشتر لەو بواردە نووسراون، دەولەمەندتر و ئاگادیمیکتر.

درێژە ی هەیه

Kurd twanî willatekey berrêwe bibat

Be beşdari Jürgen Trittin wazîrî jîngey Ellmanya, "Komallay Gelanî Harreşelêkiraw" 37emîn kongirey sallaney xoy best.

Laparrey 3

کۆرڤامی

٢٠٠٥/٦/١٠

رۆژنامهیهکی ههفتانهی گشتیه

ژماره ٤٠ (سالی یه کمه)

Rojhat Amedî
Yasay Yekgirtûy
Ewropa ç
peywendyekî be
kurdewe heye

• hatinenawewey Turkiye bo Ewrupay Yekgirtu, katêk le berjewendiy Kurddaye, ke Kurdiş wekû Layenêk le giftugoy endametida beşdar bêt.

•erê bo Ewropa!, bellam realitet be corekî tir berew pêş derrwat !

Laparrey 3

هههه سه عید سه سه ن

کتیبه کە ی سەرۆکی هەرێم ..

• هیچ مهرج نییه دیموکراتی له گهڤ سهرهه ئدانیدا، یان تهنا تهنا تهنا به جیگیربوونیشی خواستی نه ته وهیهکی بندهست، با له ئۆتۆنۆمیشدا خۆی بنویست، دابین بکات. لا پهره ی ٣

سه ندریلای شاشه ی کوردی
له میسر:

پیم خوشه وهک له یلای فه ریتی گۆرانی بیژکی ژنی کورد، خۆم بناسینم به خه لکی میسر.

لا پهره ی ٥

Perlemany Kurdistan kobowe !

Laparrey 2